

HEBREW UNION COLLEGE-SCHOOL OF THEOLOGY  
New York 10021

Report on Irwin M. Schor's Thesis "The Biblical Attitude  
Toward Non-Israelites"

May 8, 1952

I have worked rather closely with Irwin Schor while his thesis was taking shape and read the manuscript very carefully in the early drafts. Mr. Schor has read the Hebrew Bible from beginning to end in order to determine the attitude or attitudes of the various Israelite writers and spokesmen towards the Gentiles as nations and individuals. It seems to me that while Mr. Schor could have made extensive use of the secondary literature on the subject, and while his reasoning in the numerous sections of the Bible could, at times, have been more acute, the picture that he has presented in this thesis is essentially correct, and I find the dissertation, as presented towards the M.H.L. degree, just acceptable.

Respectfully submitted,

Dr. Harry M. Orlinsky

I concur with Dr. Orlinsky's opinion on Mr. Irwin M. Schor's thesis "The Biblical Attitude Toward Non-Israelites".

Dr. Ezra Spicehandler

Biblical Israel's Attitude Toward The Nations

by

Irwin M. Schor

Hebrew Union College  
Jewish Institute of Religion  
Library

Submitted in partial fulfillment of  
the requirements for ordination and  
the degree of Master of Hebrew Letters

Hebrew Union College-Jewish Institute of Religion  
New York

1952

## Introduction

This thesis Biblical Israel's Attitude Toward The Nations, the subject of which was chosen in consultation with Prof. Harry M. Orlinsky, attempts to present the various attitudes of Israel toward the nations of the world, as represented in the Biblical literature during a period of about a millenium and a half.

Attitude is usually intangible, but once an attitude has been expressed in the literature of a people, whether as a direct statement of attitude, or an implied statement of attitude, it becomes a valid subject of study.

This paper will describe the various attitudes of the Bible, analyze them, classify them, and study them with the view of discovering the presence or absence of Universalism, and of a basis for proselytism in the Bible.

Citations from the Bible, as a general rule will be given in the original, though at times, an English translation of the Bible text (the JPS Translation) will be included.

I wish to express my deepest and sincerest thanks to Prof. H. M. Orlinsky without whose help and suggestions this thesis could neither have been begun nor completed. I should also like to thank Dr. E. Spicehandler for acting as co-reader.

## Chapter I

### PRE-PATRIARCHAL PERIOD

The first period which we must study in discussing the attitude of Israel toward the nations is the one which preceded the emergence of the Hebrews as a group. In this period, references to the nations are few; indeed, not mentioning the nations is the rule.

If we examine the biblical story of Creation (Gen. 1-2) we find that the world was created without nations. Man was created on the sixth day, but as yet no nation. Generations passed, according to the biblical story, yet no nations are mentioned.

We are told of the Flood which destroyed the earth with the exception of Noah, his family, and the animals in the Ark. Following the Flood, God made a covenant with Noah and all the earth:

וְאֵלֵי הַנֶּפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף הַבְּהֵמָה וּבְכָל חַיַּת  
הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל יֹצֵאֵי הַתֵּבָה לֵכָל חַיַּת הָאָרֶץ. וְהִקְמַתִּי  
אִתְּכֶם בְּרִית אֲתִכֶּם וְלֹא יִכְרַת כָּל בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמְּבֹול  
וְלֹא יִהְיֶה עוֹד מְבֹול לִשְׁחַת הָאָרֶץ. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֶה  
אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ  
חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרוֹת עוֹלָם. אֵת קִשְׁתִּי נֹתַתִּי בַעֲנַן  
וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ. וְהָיָה וְהָיְתָה לְאוֹת  
בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ. וְהָיָה בַעֲנַנִי עֲנָן עַל הָאָרֶץ  
וְנִרְאָתָה הַקֶּשֶׁת בַּעֲנָן. וְזָכַרְתִּי אֵת בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי  
וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל בָּשָׂר וְלֹא יִהְיֶה עוֹד  
הַמֶּיַם לְמִבְּוֹל לִשְׁחַת כָּל בָּשָׂר. וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בַּעֲנָן וְרָאִיתִּי-  
תִּיהָ לְזָכָר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה  
בְּכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵל נֹחַ זֶה  
אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמַתִּי בֵּינִי וּבֵין כָּל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל  
הָאָרֶץ.

Gen. 9:9-17).



This covenant assured the future existence of man. It assured the existence of life on earth; but as yet, nations, chosen or otherwise, are not referred to.

The first legitimate reference to nations is Gen. 9:18-19, a passage which expresses no attitude on the part of the biblical writer. This statement merely grants recognition of the progenitor of Canaan and the various divisions (which we view as essentially linguistic rather than national) of ancient Near Eastern humanity which were to develop as the nations of the Near East:

ויהיו בני נח היצאים מן התבה שם חם ויפת וחם הוא  
אבי כנען. שלשה אלה בני נח ומאלה נפצה כל הארץ.

(Gen. 9:18-19).

Still in the pre-national period, Canaan is cursed by Noah. Levels of nations are established by Noah, based on the moral or immoral behavior of progenitors. The curse reads:

ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו.  
ויאמר ברוך יהוה אלהי שם ויהי כנען עבד למו.  
יפת אלהים ליפת וישכן באחלי שם ויהי כנען  
עבד למו

(Gen. 9:25-27).

The moral (religious) basis for the curse of Noah above is found in Gen. 9:22:

וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני  
אחיו בחוץ  
(Gen. 9:22).

It is Shem and Japheth who are in a sense rewarded for their moral behavior. These brothers, who did not view the nakedness of their father, are to be served by Canaan. This expresses a definite attitude. The moral nations are to be honored.

Finally, in 11:1-9, we are told by the Bible that the nations of the world were created because man sought to build into the heavens. It is on this occasion that God found it advisable to create nations, each with a different language. This, of course, is a mythological exploration of the emergence of nations, since nations are essentially linguistic.

It must be understood that the above material which describes the pre-patriarchal period of Israel's history includes attitudes of two periods:

- (1) The attitude of the oral tradition stemming from the pre-patriarchal period,
- (2) The attitude of the compiler and editor (10th and 9th centuries B.C.E.) of this oral tradition.

In other words, during the recording of the oral tradition, value judgments of the 10th and 9th centuries were imposed on the material which originated in the pre-patriarchal period.

The material was studied not only as it stands in the Bible, but also according to its division into the J,E,D and P codes. It was found in the material presented in the chapter, as well as in the material discussed below in Chapters 2, 3, 4 (which can also be studied from the source viewpoint) that the attitude did not differ according to Code; rather, the difference was on the basis of historical events described. It was found that no code expressed an attitude which was characteristic for it alone and absent from the others.

In line with the analysis of the material in the Bible, a study was made of the attitudes expressed by biblical personages, for example: God, Israelite, non-Israelite, etc. The attitudes expressed in the Bible, were found not to be specific for any one personage or another, but conformed

to the general attitudes of the historical period, as defined by the Bible, in which they were stated. This will become obvious from the material in the following chapters.

## Chapter II

### PERIOD OF THE PATRIARCHS

When we enter into the period of the Patriarchs (about 1800-1500 B.C.E.), several attitudes of Israel toward the nations become evident. There are expressions of disinterest, unfriendliness, hostility, friendship, and the dependence of the nations upon Israel for their blessings.

A basic statement which expresses the biblical writer's attitude (i.e., the attitude of Israel) so far as the rest of the nations are concerned is as follows:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַבְרָם לֵךְ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וּמִסּוּדוֹרָתָךְ  
וּמִבֵּית אֲבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךְ. וְאָעֲשֶׂךָ לְגוֹי  
גָּדוֹל וְאֲבָרְכְךָ וְאֲגִידֶלְהָ שָׂמְךָ וְהָיָה בְרָכָה. וְאֲבָרְכָה  
מְבָרְכֶיךָ וּמִקְלָלְךָ אֲדָר וְנִבְרַכְוּ בְּךָ כָּל מִשְׁפָּחוֹת  
הָאָדָמָה

(Gen. 12:1-3).

Here we see the distinctiveness of Israel and the dependence of the nations upon Israel for a blessing or a curse. Israel is the important factor, and the nations are merely incidental in the mind of Israel.

The next reference implies unfriendliness, for it clearly shows that Abram would not wish to be indebted to the king of Sodom:

וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ סֹדֶם אֶל אַבְרָם תֵּן לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרֶכֶשׁ  
קָח לָךְ. וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סֹדֶם הֲרַמְתִּי יָדִי  
אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲלִיוֹן קִנְיָה שָׂמִים וְאֶרֶץ. אִם מַחֲוֹס  
וְעַד שְׂרוּךְ נָעַל וְאִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ וְלֹא תֹאמַר  
אֲנִי הִעֲשֵׂרְתִּי אֶת אַבְרָם. בְּלַעֲרִי רַק אֲשֶׁר אֲכָלוּ  
הַנֹּעָרִים וַחֲלָק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִלְכּוּ אִתִּי עֲנֵר  
אֲשָׁכַל וּמִמֶּלֶךְ הֵם יִקְחוּ חֶלֶק

(Gen. 14:21-24).

Why should Abraham refuse to be indebted to the king of Sodom? Undoubtedly, it is a fear of possible requests by the king of Sodom for future favors. The story recounts that Abram went forth to help his brother Lot who had been taken with his property and household from Sodom. Abraham's concern was not for Sodom, but only his brother's security:

ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי אברם וילכו  
והוא יושב בסדום. ויבא הפליט ויגד לאברם  
העברי והוא שוכן באלני ממרא האמרי אחי  
אשכל ואחי ענר והם בעלי ברית אברם. וישמע  
אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ילידי  
ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד דן. ויחלק  
עליהם לילה הוא ועבריו ויכסם וירדפם עד חובה  
אשר משמאל לדמשק. וישב את כל הרכוש וגם את  
לוט אחיו ורכשו השיב וגם את הנשים ואת העם

(Gen. 14:12-16).

If there had existed any concern for Sodom, or the others, Abram might well have helped them in their struggle. His forces were sufficient for this, for with this small army he was able to rescue his own family. Thus we see that his concern could not have been for the others; his position was one of a disinterested party and possibly an unfriendly neighbor.

Another instance of Israel's isolation is the prohibition against marriage between an Israelite and a Canaanite which Abraham proclaimed for his children. Abraham commanded his servant:

ואשבעך ביהוה אלהי השמים ואלהי הארץ  
אשר לא תקח אשה לבני מנחות הכנעני אשר  
אנכי יושב בקרבם. כי אל ארצי ואל מולדתי  
תלך ולקחת אשה לבני יצחק

(Gen. 24:3-4).

This oath which the servant was forced to take is repeated in Gen. 24:37-38, when Eliezer arrives in Aram-Naharaim. The cause for this attitude appears obvious. There is evidence of a close tie still existing with Nahor in Aram-Naharaim, such a tie being quite understandable. Abraham was still

culturally tied to Aram-Naharaim and distant from Canaan; it is only natural to forbid marriage which will lead to assimilation with a culture which is obnoxious to one.

We find later that Isaac gives a similar command to Jacob, prohibiting marriage with the Canaanites, and sends him to his own family in Aram of Mesopotamia to find himself a wife:

וַיִּקְרָא יִצְחָק לִיעֶקֶב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיִּצְוֵהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ  
לֹא תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן. קוּם לֶךְ פָּדֵנָה אֶרֶץ אֲרָם  
בְּתוֹאֵל אָבִי אִסָּךְ וְקַח לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לְבֶן אָחִי  
אִמְךָ. וְאֵל שְׂדֵי יֶבֶר אֶתְךָ וַיִּפְדֶּךָ וַיִּרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לְקָהֵל  
עַמִּים. וַיִּתֵּן לְךָ אֵת בְּרִכַּת אַבְרָהָם לֶךְ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְךָ  
לְרִשְׁתָּךְ אֶת הָאָרֶץ מִגִּידִךְ אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם

(Gen. 28:1-4).

Once more it is the peoples from which Israel stems who are to become members of the household of Israel by marriage. It appears that this generation also had a strong tie to its family in Aram-Naharaim, feeling warmth and friendship for it. Yet it must be noted, that these are obviously cases of religious inter-marriage, for in the later description of Jacob's acquiring his wives (Gen. 31:30-54) we are told that Jacob swears by the God of Abraham (31:42,47,53). Laban, Jacob's father-in-law, on the other hand, swears by the God of Nahor (31:53). It is conceivable that at this time, there may well have been a God common to both, or possibly, Laban's god was acceptable in Abraham's eyes, thus permitting the marriage between Jacob and his cousins. The unacceptability of the gods of Esau and Ishmael may well explain the lack of intermarriage on the part of Abraham's other children with members of these elements of Abraham's family, for it says in Genesis 31:49-50:

וְהַמִּצְפָּה אֲשֶׁר אָמַר יִצְחָק יְהוֹה בֵּינוֹי וּבֵינוֹךְ  
כִּי נִסְתֵּר אִישׁ מִרְעֵהוּ. אִם תַּעֲנֶה אֶת בְּנֹתַי וְאִם  
תִּקַּח נָשִׁים עַל בְּנֹתַי אֵין אִישׁ עִמָּנוּ רֹאֵה אֱלֹהִים  
עַד בֵּינוֹי וּבֵינוֹךְ

(Gen. 31:49-50).

In 28:6, we have a religious basis for Israel's prohibition against marriage with alien women who worshipped a god who was unacceptable to Israel. "The daughters of Canaan were evil in the eyes of Isaac, his father."

We see in the following material how an apparently friendly relationship can be upset by one deed. Shechem, the Hivvite, seduced Dinah, the daughter of Jacob, and though wishing to marry her, caused great difficulty between the two groups. First we see a general feeling of aversion to those who are uncircumcised:

וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם לֹא נוֹכַח לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה לְתַת  
אֶת אֲחֹתֵינוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ עֶרְלָה כִּי חֲרִפָּה הוּא  
לָנוּ. אָךְ בְּזֹאת נֹאֵוֶת לָכֶם אִם תִּהְיוּ כְּסֻנוֹ לְהַמֵּל  
לָכֶם כָּל זָכָר

(Gen. 34:14-15).

At first glance, we should believe that conversion through circumcision would make the marriage between Dinah and Shechem, the Hivvite, permissible. This however is a far cry from the real attitude which this story presents. Circumcision makes not a bit of difference; the Israelite request for circumcision of the Hivvite adult males was merely to place them in a condition so weakened and painful as to permit their destruction:

וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא שֶׁלִּישֵׁי בְהֵימוֹתָם כְּאֲבִים וַיִּקְחוּ  
שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב יַעֲקֹב וְלֹוִי אֲחֵי דִינָה אִישׁ  
חִרְבוּ וַיָּבֹאוּ עַל הָעִיר בַּסָּה וַיַּהַרְגוּ כָל זָכָר.  
וְאֵת חֲמֹר וְאֵת שָׁכֶם בְּנֵי הָרֶגוּ לְפִי חֶרֶב וַיִּקְחוּ  
אֶת דִּינָה מִבֵּית שָׁכֶם וַיֵּצְאוּ. בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל  
הַחֲלָלִים וַיִּבְזּוּ הָעִיר אֲשֶׁר שָׁמָּה אֲחֹתָם

(Gen. 34:25-27).

Here again the basis for Israel's attitude is a moral one. When Shechem seduced Dinah, he defiled her (34:2-27), and that is why the sons of Jacob said to their father:



(Gen. 34:31) ויאמרו הכוזבה יעשה את אחותנו

We are told that Israel was to be a congregation of peoples. Isaac indicated this fact when he blessed Jacob before sending him to Aram-Naharaim. This blessing is repeated (35:10-11) when God blessed Jacob and told that he will be a קהל גוים (company of nations). Note that the source of both passages under discussion is the P document; the J & E documents read "nation" (See 12:2, 17:18, 46:3).<sup>1</sup> This indicates that the multiplication of nations rather than the amalgamation of nations was the prevalent attitude in this period. Israel as such is to grow and be strong; she is not to combine in herself other nations. This is neither a friendly nor an unfriendly attitude, but a statement of policy. This is far from and opposed to any concept of conversion or assimilation. It is exclusionist, isolationist, and presents rather a strong nationalist feeling. This attitude is found elsewhere in Genesis (Chap. 17):

ויפל אברם על פניו וירבה אתו אלהים לאמר.  
אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים.  
ולא יקרא שמן אברם והיה שמן אברהם כי אב  
המון גוים נתתיך. והפריתי אתך במאז מאד  
ונתתיך לגוים ומלכים ממך יצאו...  
ויאמר אלהים אל אברהם שרי אשתך לא תקרא  
את שמה שרי כי שרה שמה

(Gen. 17:3-16).

The following passage, which comes as a reply to Sarah's query of v. 22: "And the children struggled together within her (Rebekah); and she said, If it be so, wherefore do I live? And she went to inquire of the Lord", may be interpreted as indicating the future rivalries between the two nations that are prefigured in Esau and Jacob, namely, Edom and Israel. In the end the younger child will prevail:<sup>2</sup>

1. Driver, S.R., The Book of Genesis, London, Methuen & Co., 1909. P. 186.

2. Ibid. P. 245.



וַיֹּאמֶר יְהוָה לֵה שְׁנֵי גֵרִים בְּבֶטֶן וְשְׁנֵי לֵאמִים  
 סֹמְעִין יִפְרְרוּ וְלֹאֵם מִלֵּאֵם יֵאֻמָּץ וְרֵב יַעֲבֹר צַעֲרָה.  
 וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לִלְדֹת וְהִנֵּה תוֹמֵם בְּבֶטֶן. וַיֵּצֵא  
 הָרֹאשׁוֹן אֶדְמוֹנִי כֹלֹ כְּאֹדֶת שַׁעַר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו.  
 וְאַחֲרָיו כִּי יֵצֵא אֶחָיו וַיִּדּוּ אֶחָזֶת בְּעֵקֶב עֵשָׂו וַיִּקְרָא  
 שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בֶּן שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֹדֶת אֹתָם. וַיְגַדְלוּ הַנְּעָרִים  
 וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יָדָע צִיד אִישׁ שֹׂדֵה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹסֵב אֱהָלִים...

(Gen. 25:23-30).

If we question the story describing Esau's selling his birthright to Jacob (Gen. 25:30-34) and Isaac's blessing Jacob in place of Esau (Gen. 37: 23-29), we must recognize the fact that the elder brother's selling of his birthright and loss of his blessing to Jacob is legitimized by the statement which was made while they were yet in Rebecca's womb, namely, that the younger son was to rule over the older, that Israel was to rule over Edom. Note, that the source of all these passages is the J document.<sup>1</sup>

Though the overwhelming attitude expressed in this period may be unfriendly, we find that friendly relations existed between Israel and some nations. If a group peacefully migrates to an area occupied by another nation, we take it that there must be a mutually friendly attitude. If this attitude is not an active one, then at least it must be passive, as in the instance where Abraham migrated with his family to Egypt (Gen. 12:10):

וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצִּיפֹרָה לְגֹרָם  
 כִּי כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ  
 (Gen. 12:10).

There is, it is true, a certain fear expressed, but it must not be interpreted as stemming from distrust of a nation. It is quite natural that Abraham should fear for his life, his property and his wife's security in entering an area in which he is a stranger, even though there be a friendly relationship, and this is especially true in the light of the fact that Sarah was a fair woman.

1. Ibid., pp. 245, 247, 255.

ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר אל שרי  
אשתו הנה נא ירעתי כי אשה יפת מראה את

(Gen. 12:11).

ויהי כבוא אברהם מצרימה ויראו המצרים את האשה  
כי יפה הוא מאד

(Gen. 12:14).

Abraham's hiding the fact that he and Sarah were man and wife created unforeseen difficulties which led ultimately to the expulsion of Abraham and Sarah from Egypt (See Gen. 12:12-20).

Relations with Ishmael must have been fairly friendly, as is indicated by the statement that God will make him great:

ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אתי והפרייתי  
אתו והרביתי אתו בממד מאד שנים עשר נסיאים  
יוליד ונתתיו לגוי גדול

(Gen. 17:20).

Of course, it is added that the Lord's covenant will be with Isaac (See Gen. 17:21). Again it is stated that Ishmael will become a great nation (Arabs and Nebeteans)<sup>1</sup> and it is pointed out that he is of the seed of Abraham (Gen. 21:13, 18). This explains, to a great extent, the friendly comments; for the basis of the friendly attitude here is neither moral, religious nor cultural, but ethnic. Ishmael is so closely related to Abraham that an unfriendly attitude toward him or his people at this time would be extremely unnatural.

Abraham is reported to have migrated to Gerar, indicating friendly relations with its inhabitants:

ויסע שם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש  
ובין שור ויגר בגרר

(Gen. 20:1).

Here an incident similar to the one in Egypt took place (Gen. 20:1-15).

1. Davis, John b. (rev. Gehman, H.S.). The Westminster Dictionary of the Bible. Philadelphia: The Westminster Press, 1944. P. 272.

Friendly relations also existed with some Hittite inhabitants of Canaan as illustrated by the fact that Abraham was willing to bury Sarah in their territory:

וַיָּקָם סָרָה עַד־כַּפְלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מֶמְרָא  
הַשָּׂדֶה וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בּוֹ וְכָל הָעֵץ אֲשֶׁר בְּשָׂדֶה אֲשֶׁר  
בְּכָל גְּבֻלוֹ סָבִיב. לְאַבְרָהָם לְמַקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי חֵת  
בְּכָל בָּאֵי שַׁעַר עִירָו. וְאַחֲרֵי כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת  
סָרָה אִשְׁתּוֹ אֶל מַעֲרַת סָדֶה הַמִּכְפְּלָה עַל פְּנֵי מֶמְרָא  
הוּא חֶבְרֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר  
בּוֹ לְאַבְרָהָם לְאַחֲזֹת קָבַר מָאָת בְּנֵי חֵת

(Gen. 23:17-20).

In Gen. 26:1-30, we are told of Isaac's migration to Gerar; this migration may indicate friendly attitudes. The rest of the material indicates that events similar to those that befell Sarah almost befell Rebecca:

וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּר הָרָעַב הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה  
בְּיָמֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל אַבִּימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים  
גֵּרָרָה

(Gen. 26:1).

The events ended more happily in Rebecca's case, when her identity became known to the king, and friendship remained between the King and Isaac.

In spite of their exile, it is evident that Isaac's group was strong:

וַיֹּאמֶר אַבִּימֶלֶךְ אֶל יִצְחָק לָךְ מַעֲמֹנָה כִּי עָצַמְתָּ מִמֶּנִּי  
מְאֹד. וַיֵּלֶךְ מִסָּבִיב יִצְחָק וַיֵּחָן בְּנֹחַל גֵּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם

(Gen. 26:16-17).

The concluding events in Gerar indicate a continued friendship. Isaac is visited by the king and his retinue and prepares a feast for them:

וַאֲבִימֶלֶךְ הֶלֶךְ אֵלָיו מִגֵּרָר וְאַחֲזֹת מְרֻעָהּ וּפִיכָל סָר  
צְבָאוֹ. וַיֹּאמֶר אֵלָיהֶם יִצְחָק מְדוּעַ בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם  
שָׂנֵאתֶם אֹתִי וְתִשְׁלַחְנִי מֵאַתְכֶּם. וַיֹּאמְרוּ רָאוּ רֵאיוֹנָיו  
כִּי הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וְנֹאמַר תְּהִי נָא אֵלֵהּ בִּינֹתֵינוּ  
בִּינֵינוּ וּבִינֶךָ וְנִכְרֹתָהּ כְּרִית עִמָּךְ. אִם תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ  
רָעָה כְּאִשֶּׁר לֹא נִגְעֹנוּךְ וְכְאִשֶּׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ דָּק טוֹב  
וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אַתָּה עִתָּה בְּרוּךְ יְהוָה. וַיַּעַשׂ לָהֶם

משתה ויאכלו וישתו

(Gen. 26:26-30).

As an expression of friendly attitude, we may point to the marriage of Judah to a Canaanite; in this Judah ignored the early prohibition which Abraham and Isaac promulgated against marriage with the Canaanites (See Gen. 24:3-4; 28:1-6):

ויהי בעת ההיא ויגר יהודה מאת אחיו ריש  
עד איש ערלמי ושמו חירה. וירא שם יהודה  
בת איש כנעני ושמו שוע ויקחה ויבא אליה.  
ותהר ותלד בן ויקרא את שמו ער. ותהו עוד  
ותלד בן ותקרא את שמו אונן. ותוסף עוד  
ותלד בן ותקרא את שמו שלה וחי' בכזיב בלדתה  
אתו

(Gen. 38:1-5).

This breaking of the prohibition was looked down upon and considered sinful; hence the statement in Gen. 38:7:

ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יהוה  
וימיתו יהוה.

Here it is Er, Judah's son by the Canaanite, who is described as being evil. Whether Er is considered evil because of his Canaanite mother is not made clear; but it may well be so, for we see action described as evil attributed also to his brother Onan, who is also the son of the Canaanite woman.

There is another important attitude present in the Bible toward the nations. This attitude elevates the position of Israel above that of the other nations by making the other nations dependent on Israel for their blessings and curses. This is found in the following passages:

והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה  
ונגבה ונברכו בך כל משפחות הארמה ובזרעך

(Gen. 28:14, See also Gen. 18:18; 22:15-18; 26:4; 12:1-3).

With this latter category of attitudes, the material which describes the attitudes of Israel toward the nations in this period of the migrations of the patriarchs, is concluded. It is to be noted that the relationships for the most part are simple, understandably so, when the social structure of Israel was based on a semi-nomadic way of life. On the other hand, many difficulties must evolve among a group which must constantly travel from area to area and whose economy is not firmly established in some territory. Friendships must of necessity exist to permit the stable existence of such a wandering group. Other difficulties must also have evolved from the fact that Israel was not yet a nation. Yet, there is a very involved basis for prohibitions regarding nations for the dislike of nations, fear of nations, which finds its origin in the culture, ethical and moral standards of Israel which would seem even at this early period to be distinct from that of many of the people among whom it dwelled.

### Chapter III

#### A. THE SOJOURN IN EGYPT

#### B. THE WANDERING IN THE WILDERNESS

##### A.

The Period of the Sojourn in Egypt commences with Jacob's migration to Egypt with his family because of the famine in the Land of Canaan. According to the biblical account, the Hebrews first went to Egypt to buy grain, later settling in the region of Goshen at the request of Joseph and with the permission of the Pharaoh. At this point, God promised Jacob that they would be returned to their land.

We recall that it was Joseph's interpretation of Pharaoh's dreams which forewarned the Egyptians of the coming famine (Gen. 41:6-15). Was it God's concern with Egypt's welfare that brought Joseph to Egypt? No. We are told in Gen. 45:5-7 that all the events befalling Joseph in his land and in Egypt occurred to insure the welfare of Israel:

**(Joseph said)**

ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כח מכתם אתי  
הנה כי למחיה שלחני אלהים לפניכם. כי זה שנתים  
הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חריש  
וקציר. וישלחני אלהים לפניכם לשום לכם שארית  
בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה

(Gen. 45:5-7).

Related to Egypt's good fortune in warding off a famine (for the benefit of Israel), there is evidence in Gen. 39:5 of a feeling present in the Bible that other nations and non-Israelites are blessed in order to benefit Israel, these blessings are byproducts of the intention to

secure Israel's welfare. This is the situation when Potiphar is said to have been blessed for Joseph's sake:

ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל אשר יש לו  
ויברך יהוה את בית המצרי בגלל יוסף ויהי  
ברכה יהוה בכל אשר יש לו בבית ובשדה

(Gen. 39:5).

Before Jacob was to die, he informed Joseph of God's blessing upon him (See Chapter II). As time passed and new generations arose, Israel's position in Egypt changed. From a prosperous community, it became a slave community under the Egyptian rulers who reconquered their kingdom from the Hyksos.

Under these new conditions, Israel's attitude toward the Egyptians would be expected to be very unfriendly. Yet, in reality, there is little positive expression of a strongly unfriendly attitude. We must view as satisfied punishment the events which are said to have befallen Egypt before Israel's release from bondage and not as an attitude of hatred; for God hardened the Pharaoh's heart so that he would not release Israel (Ex. 4:21; 7:3-5; 14:8,17-18) and then inflicted the various plagues on Egypt.

The statements mentioned above (Ex. 4:21; 7:3-5; 14:8,17-18) also indicate that the nations are under the control of God's will to do with as He wishes (as do, for example, Ex. 6:1 & 7:3-5).

Egypt is also to act as a witness of God's deed. It is clear that Egypt is to be a passive witness, not one which will, because of the recognition of the greatness of God, become His worshippers. The purpose of witnessing the great deeds of God would seem to be the insuring of the security of Israel. The nations that see the deeds of God will

thenceforth fear Israel because of their great God:

ואני הנני מחזק את לב מצרים ויבאו אחריהם  
ואכבדה בפרעה ובכל חילו ברכבו ובפרשיו.  
וידעו מצרים כי אני יהוה בהכבדי בפרעה  
ברכבו ובפרשיו  
(Ex. 14:17-18).

B.

After Israel had been delivered from Egypt, crossed the Red Sea, and witnessed the waters of the sea close over the Egyptians, Moses and all Israel sang unto the Lord in praise of His deeds. God is described as Israel's warrior; He destroyed the Egyptians who sought to overtake Israel. There is no concern expressed for the Egyptians; only joy over Israel's deliverance and present safety:

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה  
ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו  
רמה בים. עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי  
ואנוהו אלהי אבי וארממנהו. יהוה איש מלחמה  
יהוה שמו. מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר  
שלשיו טבעו בים סוף. תהמות יכסימו ירדו במצולות  
כמו אבן. ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה תרעץ  
אויב

(Ex. 15:1-6).

In Ex. 15:7, we are told that destruction is the future of the enemies of God:

וברכ גאונך תהרס קמין תסלח חרנך יאכלמו כקס.

The song continues in praise of God:

וברוח אפיך נערמו מים נצבן כמו נד נזלים  
קפאו תהמת בלב ים. אסר אייב אררף אסיג



אחלק שלל תמלאמו נפשי אריק חרבי תורישמו ידי.  
נשפת ברוחך כסמו ים צללו כעופרת במים אדירים.  
כי כמכה באלים יהוה מי כמכה נאדר בקדש  
נורא תהלות עשה פלא. נסית ימינך תבלעמו ארץ.  
נחית בחסרך עם זו גאלת נהלת בעזך אל נוח קושך.

(Ex. 15:8-13).

The nations are witness to these deeds and now fear:

שמעו עמים ירגזון חיל אחז יסבי פלסת.  
אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד  
נמנו כל יסבי כנען. תפול עליהם אימתה ופחד  
בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבור עמך יהוה.  
עד יעבור עם זו קנית.

(Ex. 15:14-16).

The song ends with praise and hope:

תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת יהוה  
מקדש אדני כוננו ידיך. יהוה יסלך לעלם ועד.  
כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרסיו בים וישב יהוה  
עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך  
הים.

(Ex. 15:17-19).

Then there was dancing because of the destruction of the Egyptian horde:

ותקעו מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן  
כל הנשים אחריה בתפים ובמחלות. ותען להם מרים  
שירו ליהוה כי גאה גאה גו ורכבו רסה בים.

(Ex. 15:20-21).

The attitude expressed in this section of the Bible can only be described

**P** After Israel traveled further in the wilderness, as a justifiably unfriendly one. / Amalek came forth and fought against her; Israel returned battle. Israel did not return friendship to Amalek under these circumstances. It is stated in Exodus 17:14-16 that the Lord ordered that the memory of Amalek be blotted out, and that He will war with Amalek from generation to generation:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֶאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים  
בְּאָזְנִי יְהוֹשֻׁעַ כִּי מָחָה אֶמְחֶה אֶת זֵכֶר עַמְלֵק מִתַּחַת  
הַשָּׁמַיִם. וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה נֹסִי.  
וַיֹּאמֶר כִּי יֵרָע עַל כֵּס יְהוָה מִלְחָמָה לִיהוָה בְּעַמְלֵק  
מִדֹּר דֹּר.

(Ex. 17:14-16).

One of the statutes referring to Hebrew slaves, states that it is forbidden to sell a maid servant to a foreign people:

אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ אִשָּׁרָה לֹא יֵרָעָה וְהַפְדָּה  
לְעַם נְכָרִי לֹא יִמְשַׁל לְמַכְרָהּ בְּבִגְדוֹ בָּהּ. וְאִם לְבִנּוֹ  
יֵיעָדָהּ בְּמִשְׁפַּח הַבָּנוֹת יֵעָשֶׂה לָּהּ.

(Ex. 21:8-9).

The quotation, in reality, does not refer to a foreign people, and therefore, cannot express an attitude toward the nations. The prohibition when translated literally as "to an alien people he shall have no power to sell her," makes no sense. Targum Onkelos renders "לְעַם נְכָרִי" by "לְעַם אֲרָם" and Rashi renders it by "לְעַם אֲרָם". Onkelos' And Rashi's renderings fit the context and are in agreement with Nuzian practice.<sup>1</sup>

A reference to the six nations that Israel will subdue in the Promised Land appears. God informs the Israelites that if they will obey Him, He will be an enemy of Israel's enemies. It is commanded that Israel must not bow to other gods, but should destroy the idols and altars of the nations:

כִּי אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָע בְּקוֹל וְעָשִׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֹמַר  
וְאִיבַתִּי אֶת אִיבֵיךָ וְצֹרְתִי אֶת צֹרְיֶיךָ. כִּי יִלָּךְ  
מִלֹּאכֶי לְפָנֶיךָ וְהִבִּיאֲךָ אֶל הָאֲמָרִי וְהַחֲתִי וְהַפְרֹזִי

1. Mendelsohn, Isaac. Slavery in the Ancient Near East, New York: Oxford University Press, 1949. P. 133, note 66.

והכנעני החוי והיבוסים והכנעני. לא תשתחוה  
לאלהיהם ולא תעבדם ולא תעשה כמעשיהם כי הרס  
תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם

(Ex. 23:22-24).

The above material expresses dislike for the nations. The basis for this attitude here is a religio-cultural one, as was true in the earlier periods.

God promises to drive out the nations from the land which Israel is to inherit. Israel is commanded not to make a covenant with the gods or peoples of the land. These foreign nations are not to dwell in Israel's land. The basis for this again is religio-cultural; it is intended to prevent Israel's assimilation and her imitation of the foreign nations:

את איסתי אשלח לפניך והסתי את כל העם  
אשר תבא בהם ונתתי את כל אויביך ערך.  
ושלחתי את הצרעה לפניך וגרסה את החוי את  
הכנעני ואת החתי מלפניך. לא אגרסנו מפניך  
בשנה אחת פן תהיה הארץ שטמה ורבה עליה חית  
השדה. מעט מעט אגרסנו מפניך עד אשר תפרה  
ונחלת את הארץ. וסתי את גבלך סים סוף ועד ים  
פלשתיים וממדבר עד הנהר כי אתן בידכם את יסבי  
הארץ וגרסנו מפניך. לא תכרת להם ולאליהיהם  
ברית. לא ישובו בארצן פן יחטאו אתך לי כי  
תעבד את אליהיהם כי יהיה לך לסוקס

(Ex. 23:27-33).

The type of statement discussed above appears again, but with an additional prohibition forbidding intermarriage with the nations of the Land. The reasoning is similar to that above:

ויאמר הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה  
נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים  
וראה כל העם אשר אתה בקרבם את מעשה יהוה  
כי נורא הוא אשר אני עושה עמך. שטר לך את אשר  
אנכי מצוך היום הנני גרש מפניך את האמורי  
והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסים. השמר  
לך פן תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא  
עליה פן יהיה לסוקס בקרבך. כי את מזבחתם

תתצון ואת מצבתם תשברון ואת אשוריו תכרתון.  
כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו  
אל קנא הוא. פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו  
אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת  
מזבחם. ולקחת טבנתיו לבניך וזנו בנתיו אחרי  
אלהיהן והזנו את בניך אחרי אלהיהן  
(Ex. 34:10-16).

These statements are repetitions and expansions of statements made  
to Israel in Exodus 3:7-8; 17 when she was still in Egypt:

ויאמר יהוה ראה ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים  
ואת צעקתם שמעתי מפני גושיו כי ירעתי את  
מכאביו. וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן  
הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת  
חלב ודבש אל מקום הכנעני והחתי והאמרי והפרזי  
והחוי והיבוסי.  
ואמר אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ הכנעני  
והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי אל ארץ  
זבת חלב ודבש.

These earlier statements lack the relevant attitude toward these nations,  
perhaps because they describe an oral tradition which pre-dates Israel's  
entry into the Holy Land and her meeting with the nations of the land.

The culturo-religious fears and restrictions are quite understand-  
able in the light of the covenant between God and Israel:

ועתה אם שמע תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי והייתם  
לי סולה מכל העמים כי לי כל הארץ. ואתם תהיו  
לי מלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר  
אל בני ישראל  
(Ex. 19:5-6).

In the midst of the recounting of the laws to Israel, there is  
found again a reference to the nations of the Land. The passage expresses  
in no uncertain terms great disgust with the nations. They are considered  
defilers of the Land because of the abominations which they have committed.

It is for this reason that the Land vomited them up; Israel is warned against a similar fate should they commit abominations. In this passage, Leviticus 18:24-30, the religio-cultural explanation for Israel's attitude towards these nations is again expressed:

אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים  
אשר אני משלח מפניכם. ותטמא הארץ ואפקד  
עונה עליה ותקא הארץ את יטביה. וסמרתם אתם  
את חקתי ואת משפטי ולא תעשו מכל התועבות  
האלה האזרח והגור הנר בתוכם. כי כל התעבות  
האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ.  
ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי  
אשר לפניכם. כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה  
ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם. וסמרתם את משמרת  
לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא  
תטמאו בהם אני יהוה אלהיכם

(Lev. 18:24:30).

Similar to the above passage is the following:

ולא תלכו בחקת הגוי אשר אני משלח מפניכם כי  
את כל אלה עשו ואקץ בהם

(Lev. 20:23).

והייתם לי קרשים כי קדוש אני יהוה ואבדיל  
אתכם מן העמים להיות לי  
(Lev. 20:26).

Even the greatest leaders of Israel can be criticized for their errors; we find Moses being criticized by Miriam and Aaron for his taking in marriage a Cushite woman. This passage indicates that it was improper for an Israelite to marry a non-Israelite:

ותדבר מרים ואהרן במשה על אדות האשה הכסית  
אשר לקח כי אשה כסית לקח. ויאמרו הרוק אך  
במשה דבר יהוה הלא גם בנו דבר וישמע יהוה.

(Num. 12:1-2).

As a result of this incident, God punished Miriam by making her

ויאמר שמעו נא דברי אם יהיה נביאכם יהוה  
בסראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. לא כן עבדי  
משה בכל ביתי נאמן הוא. פה אל פה אדבר בו ומראה  
ולא בחזית ותטנת יהוה יביש ומדוע לא יראתם לדבר  
בעבדי משה.

leprous. But, in so doing, God did not justify Moses, for the punishment Miriam received was for her manner of criticism only:

ויתר אף יהוה בהם וילך. והענן סר מעל האהל והנה  
מרים מצרעת כשלג ויפן אהרן אל מרים והנה מצרעת

(Num. 12:6-10).

The recounting of Balaam's remarks concerning Israel may be construed as having in them a germ of future primitive imperialist thought:

וישם יהוה דבר בפי בלעם ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר

(Num. 23:5).

It is stated that Edom and others will be destroyed, while Edom and Seir will be possessed.

ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב  
וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל  
בני שת. והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר  
איביו וישראל עשה חיל. ויירד מיעקב והאביר  
שריד מעיר. וירא את עמלק וישא משלו ויאמר  
ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד. וירא את  
הקיני וישא משלו ויאמר איתן מושבך וטים בסלע  
קנך. כי אם יהיה לבער קין עד מה אשור תשבך.  
וישא משלו ויאמר אוי מי יחיה משמו אל. וצים  
סיד כתים וענו אשור וענו עבר וגם הוא עדי אבד

(Num. 24:17-24).

In a later portion of Numbers, we are told that some Israelites

began to fornicate with the women of Moab and worship their gods; these were hanged for their transgressions:

וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות  
מואב. ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם  
וישתחוו לאלהיהן. ויצמר ישראל לבעל פעור ויחר אף  
יהוה בישראל. ויאמר יהוה אל משה קח את כל ראשי  
העם והוקע אתם ליהוה נגד השמש וישב חרון אף יהוה  
בישראל. (Num. 25:1-4)

There is another story told of an Israelite man sleeping with a Midianite woman resulting in the death of both:

והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את  
המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל  
והמה בכים פתח אהל מער. וירא פינחס בן אלעזר  
בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו.  
ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם  
את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה  
מעל בני ישראל. (Num. 25:6-9)

The reason for the slayings was fear of Israel being misled by the Pagans:

צורר את המדינים והכיתם אותם. כי צורים הם לכם  
בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי  
בת נשיא מדין אחתם המכה ביום המגפה על דבר  
פעור. (Num. 25:17-18)

Again, it is stated that Israel will be brought over the Jordan into Canaan, and that once in the Land they must drive out the inhabitants thereof, lest they harass Israel:

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם עברים את הירדן  
אל ארץ כנען. והורשתם את כל ישבי הארץ מפניכם  
ואבודתם את כל משכיתם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו  
ואת כל בטותם תשמידו. והורשתם את הארץ וישבתם  
בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אותה. והתנחלתם  
את הארץ בגורל למשפחתכם לרב תרבו את נחלתו  
ולמעט תמעיט את נחלתו אל אשר יצא לו שמה הגורל  
לו יהיה למסות אבתיכם תתנחלו. ואם לא תורישו את  
ישבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשכים  
בְּעִינֵיכֶם ולצנינם בצדיכם וצורו אתכם על הארץ  
אשר אתם יושבים בה. והיה כאשר דמיתי לעשות להם  
אעשה לכם.

(Num. 33:51-56).

In line with the destruction of the population of the Land is the

disregard shown for the persons and possessions of the Amorites:

קומו סעו ועברו את נחל ארנון ראה נתתי בידך  
את סיחון מלך חשבון האמרי ואת ארצו החל רס והתגור  
(Deut. 2:24; see also 2:33).

The inhabitants of Canaan are again mentioned; Israel is told (while she is yet in the wilderness) to destroy them and their alters, and it is forbidden for an Israelite to make a covenant with them or to marry them:

כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה  
לרשתה ונשל גוים רבים מפניך החתי והגרגשי  
והאמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי שבעה  
גוים רבים ועצומים מסך. ונתנם יהוה אלהיך לפניך  
והכיתם החרם תחרים אתם לא תכרת להם ברית ולא  
תחנם. ולא תתחתן בם בתך ולא תתן לבנו ובתו לא  
תקח לבנוך. כי יסיר את בנו מאחרי ועברו אלהים  
אחרים וחרה אף יהוה בכם והסמידך סהר. כי אם  
כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו ומצבתם תשברו  
ואסירותם תורעו ופסיליהם תטרפון באש

(Deut. 7:1-5).

The explanation for the above statement follows in verses 6-11, where it is stated that Israel is a Holy people, chosen by God:

כי ע- קדוש אתה ליהוה אלהיך בך בחר יהוה אלהיך  
להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה.  
לא מרבכם מכל העמים חשך יהוה יהוה בכם ויבחר  
בכם כי אתם המעט מכל העמים. כי מאהבת יהוה אתכם  
ומסמרו את השבעה אשר נשבע לאבותיכם הוציא יהוה  
אתכם ביד חזקה ויפרך מבית עבריים מיד פרעה מלך  
מצרים. וידעת כי יהוה אלהיך הוא האלהים האל  
הנאמן שמו הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותו  
לא לפי דור. ומשלם לשנאיו אל פניו להאבדו לא  
יאתר לשנאו אל פניו ישלם לו. ושמרת את המצוה  
ואת החקים ואת המשפטים אשר אנכי מצוך היום  
לעשותם.

Related to all that precedes is the concept that Israel is the center of importance in the world; any nation, it is stated, that hates Israel, will



be punished because of this very hatred:

והטיר יהוה ממך כל חלי וכל מדוי מצרים הרעים  
אשר ידעת לא ישימם בך ונתתם בכל שנאיך

(Deut. 7:15).

Again, it is made clear that Israel is considered one of the ruler nations rather than one of the slave nations, for it is stated that Israel will rule over other nations, but will not be ruled by them:

כי יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת נזים רבים ואתה  
לא תעבט ומסלת בגוים רבים ובך לא ימסלו

(Deut. 15:6).

The memory of the Bible is long; because Ammon and Moab did not give bread and water to Israel when they begged it of them during Israel's wanderings in the wilderness, and because they asked Balaam to curse Israel, it is prohibited that an Ammonite or Moabite enter the assembly of Israel even to the tenth generation:

לא יבא עמוני ומואבי בקהל יהוה גם דור עשירי  
לא יבא להם בקהל יהוה עד עולם. על דבר אשר לא  
קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם מצרים  
ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור אום נהרים  
לקללך. ולא אבה יהוה אלהיך לשמע אל בלעם ויהפך יהוה  
אלהיך לך אתהקללה לברכה כי אהבך יהוה אלהיך

(Deut. 23:4-7).

Israel is commanded to blot out the memory of Amalek because of her treatment of Israel in an hour of need:

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם מצרים.  
אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה  
עייף ויגע ולא ירא אלהים. והיה בהנניח יהוה  
אלהיך לך מכל איבין מסביב בארץ אשר יהוה אלהיך  
נתן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים  
לא תשכח

(Deut. 25:17-19).

The above material is in line with Israel's unfriendly attitude toward the nations. This attitude may well result from the desire for revenge of those who harmed Israel.

Israel's unfriendly attitude toward the nations is, however, not the whole picture, for in our study of the Bible we found some few references in this difficult period of Israel's history which reflect a friendly attitude toward a certain few nations.

This friendly attitude toward the nations has two aspects: (1) friendliness toward individuals, (2) friendliness toward a nation as a whole.

As illustrations of the first phase of this attitude, we find that Jethro, Moses' Midianite father-in-law, is held in great esteem (for he aided in establishing Israel's legal system); the elders of Israel are reported to have eaten with him before God after he had offered a burnt offering before the Lord:

ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים  
ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם  
חתן משה לפני האלהים (Ex. 18:12).

Another illustration is the account of the marriage of Moses with the Midianitess Zipporah, while Israel was yet in Egypt. There is a definite change in attitude expressed after Israel's departure from Egypt (see above material on Midian):

וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה  
אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא יהוה את ישראל  
מצרים. ויקח יתרו חתן משה את צפורה אשת משה  
אחר שלוחיה. ואת שני בניה אשר הם האחד גרשם  
כי אשר גר הייתי בארץ מצרים

(Ex. 18:1-3).

Israel is told not to conquer Edom, i.e., more exactly the children of Esau who live in Seir which is Edom (Genesis 25:30; 37:1), for they are Esau's children. Though King David later conquered this area, it should be emphasized that the tradition holds that on their entry to Canaan Israel had not violated the rights of their kinfolk. There is no hostile feeling towards them, such as became irrepressible in Israel after the Exile.<sup>1</sup>

ויאמר יהוה אלי לאמר. רב לכם סב את ההר הזה  
פנו לכם צפנה. ואת העם צו לאמר אתם עברים  
בגבול אחיכם בני עשו הישבים בשעיר וייראו  
מכם ונשמרתם מאד. אל תתגורו בהם כי לא אתן  
לכם מארצם עד סוף כף רגל כי ירשה לעשו  
נתתי את הר שעיר

(Deut. 2:2-5).

Israel is also commanded not to abhor an Edomite nor an Egyptian. The reasons are obvious; the Edomites are relatives of Israel, and Egypt was a host to Israel:

לא תתעב אדמי כי אחיך הוא לא תתעב מצרי כי  
גור היית בארצו. בנים אשר יולדו להם דור שלישי  
יבא להם בקהל יהוה

(Deut. 23:8-9).

In spite of all the unfriendly comment toward Ammon and Moab, there are restrictions placed on Israel regarding her actions toward them. Israel is forbidden to be at enmity or to fight with Moab or Ammon because these nations stem from the children of Lot:

ויאמר יהוה אלי אל תזר את מואב ואל תתגור בהם  
מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירשה כי לבני לוט  
נתתי את ער ירשה

(Deut. 2:9).

---

1. Smith, Sir George Adam. The Book of Deuteronomy. Cambridge: University Press, 1918. P. 31.



implication of conversion. The act of witnessing described here is passive action:

ויאמר הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך  
אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל  
הגוים וראה כל העם אשר אתה בקרבך את מעשה  
יהוה כי נורא הוא אשר אני עשה עמך

(Ex. 34:10).

When Israel fears that she will not be permitted to enter Canaan, Moses points out to God that the nations will witness this failure and attribute it to him:

(Moses said)

והמשה את העם הזה כאיש אחד ואמר הגוים  
אשר שמעו את שמעך לאמר. מבלתי יכלת יהוה  
להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם  
וישחטם במדבר

(Num. 14:15-16).

Israel is told that by doing God's will, the nations will witness and say what a wise and great nation she is:

ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים כאשר  
צווי יהוה אלהי לעשות כן בקרב הארץ אשר  
אתם באים שמה לרשתה. ושמרתם ועשיתם כי הוא  
חכמתכם ובנותכם לעיני העמים אשר ישמעון את  
כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי  
הגדול הזה.

Deut. 4:5-6).

Thus we see that in the nation's witnessing, Israel is benefitted, for in so doing they see the greatness of Israel and her God. The nations will, as a consequence, fear and honor Israel, leaving her in peace. We may eliminate any thought that Israel hoped to proselytize among the nations on the basis of their witnessing God's and Israel's deeds.

The nations are regarded as serving a purpose in the divine plan; they are to serve as a tool of the Lord for punishing Israel:

והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית ונאספתם

אל עריכם ושלחתי דבר בתוכם ונתתם ביד אויב

(Lev. 26:25; see also Lev. 26:33; Deut. 4:27;  
Num. 14:43-45).

In addition to being under the power of the Lord of Israel, the nations are further viewed as dependent upon Israel herself for blessings or curses:

אל מוציאו ממזרים כתועפת ראם לו יאכל  
גוים צריו ועצמתיהם יגורם וחציו ימחץ.  
כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו מברכין  
ברוך ואורין אור

(Num. 24:8-9).

Several reasons, in addition to those stated earlier in this paper, explain Israel's various attitudes toward the nations, and specifically Israel's unfriendly attitude. Israel is interested in herself, her own welfare and good fortune. Expressions of "nationalistic" views may well stem from the view which Israel held of herself; namely, that she was a special type of nation, a nation of priests and a holy people:

ועתה אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את כריתי  
והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ.  
ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה  
הדברים אשר תדבר אל בני ישראל

(Ex. 19:5-6).

והייתם לי קדושים כי קדוש אני יהוה  
ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי

(Lev. 20:26).

And it is stated in Deuteronomy 14:2:

כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך ובך בחר  
יהוה להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר  
על פני האדמה.

These statements, and others which discuss the problem of the covenant, may well comprise a paper in themselves. For our purposes it is sufficient to state that the choice of Israel and the religio-cultural responsibilities incumbent on Israel because of it form the basis for Israel's attitude toward the pagan nations:

(Moses said):

אתם נצבים היום כלכלם לפני יהוה אלהיכם  
ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל.  
ספכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחשב עציך עד  
שאב מימך. לעבדך בברית יהוה אלהיך ובאלתו  
אשר יהוה אלהיך כרת עמך היום. למען הקים אתך היום  
לו לעם והוא יהיה לך לאלהים כאשר דבר לך וכאשר  
נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב. ולא אתכם  
לבדכם אנכי כרת את הברית הזאת ואת האלה הזאת.  
כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני יהוה אלהינו  
ואת אשר איננו פה עמנו היום. כי אתם ירעתם את  
אשר ישבנו בארץ מצרים ואת אשר עבדנו בקרב הגוים  
אשר עברתם. ותראו את סקוציהם ואת גלליהם עץ ואבן  
כסף וזהב אשר עמהם. פן יש בכם איש או אשה או  
משפחה או שבט אשר לבבו פנה היום מעם יהוה אלהינו  
ללכת לעבד את אלהי הגוים ההם פן יש בכם שרש פרה  
ראש ולענה. והיה בסמעו את דברי האלה הזאת  
והתכרך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשררות  
לבי אלך למען ספות הרוע את הצמאה

(Deut. 29:9-18).

(Moses said):

והיה אם שמעו תשמע בקול יהוה אלהיך  
לשמר לעשות את כל מצותיו אשר רנכי  
מצוך היום ונתנך יהוה אלהיך עליון על  
כל גווי הארץ. ובאו עליך כל הברכות האלה  
והשיגך כי תשמע בקול יהוה אלהיך. ברוך אתה  
בעיר וברוך אתה בשדה. ברוך פרי בסנך ופרי  
ארמך ופרי בהסתך שגר אלפיך ועשתרות צאנך.

ברוך טנאך ומסאדתך. ברוך אתה בבאך וברוך אתה  
בצאתך. יתו יהוה את איביך הקמים עליך גופים  
לפניך בדרך אחד יצאו אליך ובשבעה דרכים ינוסו  
לפניך. יצו יהוה אתך את הברכה באסמך ובכל משלח  
ידך וברכך בארץ שר יהוה אלהיך נתן לך. יקיים יהוה  
לו לעם קדוש כאשר נשבע לך כי תשמר את מצות יהוה  
אלהיך והלכת בדרכיו.....

(Deut. 28:1-14).

The nations of the land that Israel is about to possess are discussed again. It is clearly stated that these nations are to be dispossessed as punishment for their wickedness, and that Israel may inherit the land that the Lord promised to Israel's forefathers:

שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת  
גוים גדולים ועצמים ממך ערים גדולות ובצורת בסמים.  
עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת  
מי יתיצב לפני בני ענק. וידעת היום כי יהוה  
אלהיך הוא העבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא  
יכניעם לפניך והורסתם והאבדתם מהר כאשר דבר  
יהוה לך. אל תאמר בלבבך כהדף יהוה אלהיך אתם  
מלפניך לאמר כצדקתי הביאני יהוה לרשת את הארץ  
הזאת וברשעת הגוים האלה יהוה מורישם מפניך.  
לא כצדקתך ובישר לבבך אתה בא לרשת את ארצם כי  
אם ברשעת הגוים האלה יהוה אלהיך מורישם מפניך  
ולמען הקים את הדבר אשר נשבע יהוה לאבותיך לאברהם  
ליצחק וליעקב. וידעת כי לא כצדקתך יהוה אלהיך  
נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עז קשה  
ערף אתה

(Deut. 9:1-6).

Israel is further warned against following after the gods of the nations lest she be punished in a similar manner:

כי יכרית יהוה אלהיך את הגוים אשר אתה בא  
שמה לרשת אותם מפניך וירשת אתם וישבת בארצם.  
השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השמים מפניך ופן  
תורש לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים האלה  
את אלהיהם ואעשה כן גם אני. לא תעשה כן ליהוה  
אלהיך כי כל תועבת יהוה אשר שגא עשו לאלהיהם  
כי גם את בנייהם ואת בנותיהם ישרפו באש לאלהיהם

(Deut. 12:29-31).



כי אתה בא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך  
לא תלמד לעשות כתועבת הגוים ההם. לא ימצא  
בך מעביר בנובתו באש קסם קסמים מעונן  
ומנחש ומכשף. וחבר חבר ושאל אוב וידעני  
ורש אל המתים. כי תועבת יהוה כל עשה אלה  
ובגלל התועבת האלה יהוה אלהיך סוריש אותם  
מפניך

(Deut. 18:9-12).

Clearly the intent above is to present the assimilation of Israel with groups that are abhorred by her because of their religious and cultural forms.

The factors which went into the formation of Israel's various attitudes are the close relationships which Israel was to reach with the surrounding nations and the religious-cultural moral system of Israel herself. In this period of Israel's formation, when her laws were being formulated; at a time when she did not use and had no need to use, nor could use high power diplomacy; at the time when Israel wielded the sword by the command of God, it becomes easy to understand why an unfriendly attitude toward the nations should dominate. Israel's concern was for her welfare, and she was willing to destroy all that stood in the way of accomplishing that goal.

## CHAPTER IV

### A. THE CONQUEST OF CANAAN

### B. THE PERIOD OF THE JUDGES

#### A.

The section of the Bible which describes the period of the conquest of Canaan, the land that was promised to Israel by God at an earlier period, presents an attitude that is similar to that of the earlier period of the wilderness. During this new period of Israel's history, the earlier attitude is brought to fruition in a practical way: in the conquest and destruction of the enemies of Israel in Canaan. The descriptions of the conquest do not add anything new to our knowledge of the attitude of Israel toward the nations.

Israel is warned that the peoples of the land will harass her, and that should Israelites marry the remnants of these nations, the Lord will not drive them out before her:

כי אם שוב תשובו ודבקתם ביתר הגוים  
האלה הנשארים האלה אתכם והתחתנתם בהם  
ובאתם כהם והם בכם. ידוע תדעו כי לא יוסיף  
יהוה אלהיכם להוריש את הגוים האלה מלפניכם  
והיו לכם לפח ולמוקש ולשטט בצדיכם ולצננים  
בעיניכם עד אברכם מעל הארטה הטובה הזאת  
אשר נתן לכם יהוה אלהיכם

(Jos. 23:12-13).

Thus, the basis for Israel's attitude, as it is expressed in their destruction of the nations of the land, is made clear.

The earlier idea that God rules over nations other than Israel continues and is expressed completely in terms of God conquering for Israel and

driving out the nations before her:

וַיֹּאמֶר יְהוָה בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם  
וְהוֹרֵשׁ יִירִשׁ מִפְּנֵיכֶם אֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַחִתִּי  
וְאֶת הַחִיטִּי וְאֶת הַפְּרִזִּי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי  
וְהַיְבוֹסִי

(Josh. 3:10; see also 23:3-5; 24:18; I Ch. 5:18-22).

The statements that the Lord will drive out the nations, that the Lord fights for His people Israel are the frequent expressions of faith in Israel's God in her hour of need for a strong faith and a strong arm.

The nations are called to witness God's deeds again. They are called to witness so that they will know that the Lord, the God of Israel, is a mighty God, and consequently that Israel is a mighty nation and one to be feared. The enemies of God and of Israel are one and the same (so long as Israel obeys God's commands), and so one who witnesses will know that Israel must be left in peace.

אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת מִי הִירְדָן מִפְּנֵיכֶם  
עַד עַבְרָכָם כֹּאשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לַיִם סוּף  
אֲשֶׁר הוֹבִישׁ מִפְּנֵינוּ עַד עַבְרָנוּ. לִמְעַן דַּעַת כָּל  
עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת יַד יְהוָה כִּי חֲזָקָה הִיא לִמְעַן  
יֵרְאוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל הַיָּמִים  
(Josh. 4:23-24).

#### B.

Following the death of Joshua, there begins the period of the Judges. This period was characterized by fighting, settlement, and lack of centralized government. The Judges, who were essentially military leaders, rose in Israel's hour of need to lead her in battle and settlement of the land.

During the period of the Judges, the Israelites lived according to their individual desires, and in so doing broke commandments traditionally said to have originated in the period of Israel's wandering in the wilderness. Israelite men took unto themselves as wives women of the peoples

around them. However, there is no indication of any change in Israel's attitude toward her neighbors:

ויעל מלאך יהוה מן הגלגל אל הבכים ויאמר אעלה  
אתכם ממזרים ואביא אתכם אל הארץ אשר נשבעתי  
לאבותיכם ואמר לא אפר בריתי אתכם לעולם. ואתם  
לא תכרתו ברית ליסבי הארץ הזאת מזבחותיהם תתצורן  
ולא תשעתם בקולי מה זאת עשיתם. וגם אמרתי לא  
אגרש אותם מפניכם והיו לכם לצדים ואלהיהם יהיו  
לכם למוקש

(Jud. 2:1-3).

it is rather that the people's attitude toward the practice of law became  
lex:

ויקחו את בנותיהם להם לנשים ואת בנותיהם  
נתנו לבניהם ויעברו את אלהיהם. ויעשו בני  
ישראל את הרע בעיני יהוה וישכחו את יהוה  
אלהיהם ויעברו את הנעלים ואת האשרות

(Jud. 3:6-7).

The concern of Israel at this point of history was that of preserving herself; the two means employed for this end were the attempts at enforcing the prohibition against marriage with strangers, and at destroying those who harassed Israel in any way.

Israel found it necessary to subdue Moab in order to regain her peace and security:

ויאמר אליהם רדפו אחרי כי נתן יהוה את  
אויביכם את מואב בידכם וירדו אחרי וילכדו  
את מעברות הירדן למואב ולא נתנו איש לעבר.  
ויכ ו את מואב בעת ההיא כעשרת אלפים איש  
כל שמן וכל איש חיל ולא נמלט איש. ותכנוע מואב  
(Jud. 3:28-30). ביום ההוא תחת יד ישראל ותשקט הארץ  
שמונים שנה

In the Song of Deborah, which itself expresses a hostile attitude toward the nations by its nature as a war song in praise for the destruction of Sisera and his Canaanite forces, the poetess expresses a desire to see the destruction of all God's enemies. This is synonymous with expressing the hope that Israel's enemies be destroyed (see the discussion of this point above):

כן יאבדו כל אויבין יהוה  
ואהביו כצאת השמש בגבורתו  
ותשקט הארץ  
ארבעים שנה

(Jud. 5:31).

Samson's decision to take a Philistine woman as his wife is described as being met by strong opposition by his parents. The practice of intermarriage between Israelites and their neighbors is here emphasized as a problem. The attitude expressed by the Bible in this instance clearly states that Israel condemned such intermarriage, and preferred a certain degree of isolation from the pagan neighbors of Israel. It is clearly stated that the events described were ordained by the Lord that He might find "an occasion against the Philistines":

ויאמר לו אביו ואמו האין בבנות אהין  
ובכל עמי אשה כי אתה הולך לקחת אשה מפלשתים  
הערלים ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי  
היא ישרה בעיני. ואביו ואמו לא ידעו כי  
מיהוה היא כי תאנה הוא מבקש מפלשתים ובעת  
ההיא פלשתים משלים בישראל

(Jud. 14:3-4).

This explanation is confirmed by Samson's eventual slaughter of thousands of Philistines at his own death:

ויאמר שמשון תמת נפשי עם פלשתים ויש בכח  
ויפל הבית על הסרנים ועל כל העם אשר בו  
ויהיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר  
המית בחייו. וירדו אחיו וכל בית אביו  
ויסאו אתו ויעלו ויקברו אותו בין צרעה  
ובין אשתאול בקבר מנוח אביו והוא שפט  
את ישראל עשרים שנה

(Jud. 16:30-31).

Israel's attitude of disregard of the rights of other nations, and even of hatred of the nations, continued to the very end of the period of the Judges. We find expressions of this attitude in the prayer offered by Hannah, Samuel's mother, at Shiloh:

יהוה יחתו מריבו עלו בשמים ירעם יהוה  
ידין אפסי ארץ ויתן עז למלכו וירם קרן כשיחו

(I S 2:10).

Israel's attitude toward the nations seems to have been at least partially an indirect expression of Israel's basic desire and need, namely, peace and security. The nations which Israel hated and fought against were for the most part those who oppressed her and denied to her security and peace. Evidence that Israel desired peace and security is the emphasis placed on the periods of peace in her life of this period; after each battle a statement follows indicating the number of years of peace and security that Israel enjoyed as a result of winning at war, as an example:

נחל קישון גרפם נחל קדומים נחל קישון  
תורכי נפשי עז (Jud. 5:21).

Later in our discussion, it will be shown that Israel's action against the nations, though they acted as a tool of God, was in the way of a justified punishment of these nations.

Though Israel's attitude was generally negative toward the nations, certain groups are viewed in a friendly manner.

Jud. 1:16 tells us that Israel was friendly toward the Kenites (the children of Moses' father-in-law):

ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את  
בני יהודה מדבר יהודה אשר בגב ערר וילך  
וישב את העם.

The Kenites must have at times been allied with Israel, for we are told that Jael the Kenite smote Sisera, Israel's enemy:

תבור מנשים יעל אשת חבר הקיני  
מנשים באהל תבור.  
מים שאל חלב נתנה בספל אדירים הקריבה חמאה.  
ידה ליתר תשלחנה וימינה להלמות עמלים  
והלמא סיסרא מחקה ראשו ומחצה וחלפה רקתו.  
בין רגליה כרע נפל שכם בין רגליה כרע נפל  
באשר כרע שם נפל שרור (Jud. 5:24-27)



~~(Jud. 5:21-27)~~.

The nations are conceived as being subject to the Lord's will. Thus

Ammon was delivered into Israel's hands:

ויעבר יפתח בשלום מבני עמון והיה ליהוה  
והעלייתהו עולה (Jud. 11:32).

Midian and Amalek were delivered into Israel's hands:

ויהי בלילה ההוא ויאמר אליו יהוה קום רר במחנה  
כי נתתיו בידך (Jud. 7:9).

The Amorites too were delivered into Israel's hands:

ויתן יהוה אלהי ישראל את סיחון ואת כל  
עמו ביד ישראל ויכום ויירש ישראל את כל  
הארץ האמרי יושב הארץ ההיא. ויירשו את  
כל גבול האמרי מארנון ועד היבק ומן המדבר  
(Jud. 11:21-22). ועד הירדן

Israel viewed the nations as being a tool of the Lord. The function of the nations, in this respect, was to punish and to prove Israel.

The strength of the Hivvites, Philistines, Canaanites and Zidonians was left to them in varying degrees that they might prove Israel:

ואלה הגוים אשר הניח יהוה לנסות בם את ישראל  
את כל אשר לא ידעו את כל מלחמות כנען. רק  
למען דעת דרות בני ישראל ללמדם מלחמה רק אשר  
לפניהם לא ידעום. חמשת סרני פלשתים וכל הכנעני  
והצידני והחוי ישב הר הלבנון מהר בעל חרמון  
עד לבוא חמת. ויהיו לנסות בם את ישראל לדעת  
הישמעו את מצות יהוה אשר צוה את אבותם ביד  
משה. ובני ישראל ישבו בקרב הכנעני החתי  
והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי. ויקחו את  
בנותיהם להם לנשים ואת בנותיהם נתנו לבניהם  
ויעברו את אלהיהם. ויעשו בני ישראל את הרע

בעיני יהוה וישכחו את יהוה אלהיהם ויעבדו  
את הבעלים ואת האשרות. ויחר אף יהוה בישראל  
וימכרם ביד כושן ושעתים מלך ארם נהרים ויעבדו  
(Jud. 3:1-8).

The nations are considered as tools of the Lord in the following  
passages:

ויעל מלאך יהוה מן הגלגל אל הבכים ויאמר  
אעלה אתכם ממצרים ואביא אתכם אל הארץ אשר  
נשבעתי לאבותיכם ואמר לא אפר בריתי אתכם  
לעולם. ואתם לא תכרתו ברית לי שבבי הארץ הזאת  
מזבחותיהם תתצון ולא שמעתם בקולי מה זאת  
עשיתם. וגם אמרתי לא אגרש אותם מפניכם והיו  
לכם לצדים ואלהיהם יהיו לכם למוקש. ויהי כדבר  
מלאך יהוה את הדברים האלה אל כל בני ישראל  
וישאו העם את קולם ויבכו. ויקראו שם המקום ההוא  
בכים ויזבחו שם ליהוה. וישלח יהושע את העם  
וילכו בני ישראל איש לנחלתו לרשת את הארץ.  
ויעבדו העם את יהוה כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים  
אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ראו את כל  
מעשה יהוה הגדול אשר עשה לישראלץ וימת יהושע  
בזנון עבד יהוה בן מאה ועשר שנים. ויקברו אותו  
בגבול נחלתו בתמנת חרס בהר אפרים מצפון להר  
געש. וגם כל הדור ההוא נאספו אל אבותיו ויקם.....  
ויעשו בני ישראל את הרע בעיני יהוה ויעבדו את  
הבעלים. ויעזבו את יהוה אלהי אבותם המוציא אותם מארץ  
מצרים וילכו אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבותיהם  
וישתחוו להם ויכעסו את יהוה.....

(Jud. 2:1-15).

Aram-Neheraim--

ויחר אף יהוה בישראל וימכרם ביד כושן  
ושעתים מלך ארם נהרים ויעבדו בני ישראל  
את כושן ושעתים שמנה שנים.

(Jud. 3:8).

Moab, Amon, Amalek--

ויססו בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה  
ויחזק יהוה את עגלון מלך מואב על ישראל  
על כי עשו את הרע בעיני יהוה. ויאסף אליו  
את בני עמון ועמלק וילך ויך את ישראל  
ויירשו את עיר התמרים

(Jud. 3:12-13).



Canaan--

ויוסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה  
ואהוד מת. וימכרו יהוה ביד יבין מלך כנען  
אשר מלך בחצור ושר צבאו סיסרא והוא יושב  
בחרושת הגוים. ויצעקו בני ישראל אל יהוה  
כי תשע מאות רכב ברזל לו והוא לחץ את  
בני ישראל בחזקה עשרים שנה

(Jud. 4:1-3).

Midian, Amalek--

ויעשו בני ישראל הרע בעיני יהוה ויתנם  
יהוה ביד מדין שבע שנים. ותעז יר מדין על  
ישראל מפני מדין עשו להם בני ישראל את  
המנהרות אשר בהרים ואת המערות ואת המצודות

(Jud. 6:1-2).

Philistines--

ויחר אף יהוה בישראל וימכרום ביד פלשתים  
וביד בני עמון

(Jud. 10:7).

ויוסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה  
ויתנם יהוה ביד פלשתים ארבעים שנה

(Jud. 13:1)

Philistia and Moab are mentioned again as tools of the Lord during the period of the Judges (when past historical events are recounted):

וישכחו את יהוה אלהיהם וימכרו אתם ביד  
סיסרא שר צבא חצור וביד פלשתים וביד מלך  
מואב וילחמו בהם

(I S 12:9).

Their oppression of Israel was considered as the fulfillment of a divine purpose; yet after fulfilling their functions, they were delivered into Israel's hands to be punished.

Generally, Israel of this period craved peace, that she might build her newly conquered land and make use of her gains. Israel's attitude was at once the continuation of a tradition from the past and a product of

international relations that she experienced. The tradition of the past in itself would certainly have prevented the development of a magnanimous universalism. But, in addition, the external forces of this period brought forth Israel's warlike attitudes.

## Chapter V

### THE UNITED MONARCHY

#### A. THE PERIOD OF SAUL

#### B. THE DAVIDIC PERIOD

#### C. THE SOLOMONIC PERIOD

##### A.

The end of the period of the Judges came with the anointing of a king over Israel. The first king was Saul, who was chosen by God. The need for a king and the decision to have a king came from the people who felt that this would be a means of strengthening Israel against her aggressive neighbors.

Saul's son Jonathan expresses the common Israelite contempt for the Philistines; he expresses this contempt in word and deed. He refers to them as "these uncircumcised":

ויהי היום ויאמר יונתן בן סאול אל הנער נשא  
כליו לכה ונעברה אל מצב פלשתים אשר מעבר הלו  
ולאכיו לא הויד.  
ויאמר יהונתן אל הנער נשא כליו לכה ונעברה  
אל מצב הערלים האלה אולי יעשה יהוה לנו כי  
אין ליהוה מעצור להושיע ברב או במעט.

ואם כה יאמרו עליו עלינו ועלינו כי נתנם  
יהוה בידנו וזה לנו האות. ויגלו שניהם  
אל מצב פלשתים ויאמרו פלשתים הנה עברים  
יצאים מן החרים אשר התחכאו שם. ויענו אנשי  
המצבה את יונתן ואת נשא כליו ויאמרו עליו  
אלינו ונודיעה אתכם דבר ויאמר יונתן אל נשא  
כליו עלה אחרי כי נתנם יהוה ביד ישראל.  
ויצל יונתן על ידיו ועל רגליו ונשא כליו  
אחריהם ויפלו לפני יונתן ונשא כליו מסותת  
אחריהם. ותהי המכה הראשונה אשר הכה יונתן

ונשא כליו כעשרים איש כבחי מענה  
צמר שדה. ותהי חרדה במחנה בשרה ובכל  
העם המצב והמסחית חרדו גם הםה ותרדו  
הארץ ותהי לחרדת אלהים. ויראו הצפים  
לסאול בגבעת בנימן והנה ההסון נסוג  
וילך והלם

(I Sam. 14:1, 6, 10-16).

Jonathan's attitude indicates that the earlier attitude of separation from the nations inhabiting Canaan continued and was reinforced, because Israel was subjugated by these nations and suffered difficulties from them.

Amalek is again viewed as an object of hatred for what she did to Israel when Israel wandered in the wilderness. The following was delivered to Saul by Samuel in the name of God:

ויאמר שמואל אל סאול אתי שלח יהוה למסחך למלך  
על עמו על ישראל ועתה שמע לקול דברי יהוה.  
כה אמר יהוה צבאות פקדתי את אר עשה עמלק  
לישראל אשר שם לו בדרך בעלתו מסצרים. עתה  
לך והכיתה את עמלק והחרמתם את כל אשר לו  
ולא תחמל עליו והמתה מאיש עד אשה מעולל  
ועד יונק משור ועד שה מנמל ועד חמור

(I Sam. 15:1-3).

This attitude of hatred toward Amalek was so strong that the small deviation which Saul permitted in carrying out the details of destruction was said to have brought upon him punishment:

(Samuel said:)

וישלח יהוה בדרך ויאמר לך והחרמת את החטאים  
את עמלק ונלחמת בו עד כלותם אתם. ולמה לא  
שמעת בקול יהוה ותעס אל השלל ותעש הרע  
בעיני יהוה

(I Sam. 15: 18-19)

It is of importance to note that in this period, as in the earlier ones, the nations who triumphed over Israel in battle were considered tools of God. When Saul did not act strictly according to God in the matter of Amalek, the kingdom was to be rent from him; the tool for this punishment were the Philistines:

כאשר לא שמעת בקול יהוה ולא עשית חרון  
אפו בעמלק על כן הדבר הזה עשה לך יהוה  
היום הזה. ויתן יהוה גם את ישראל עמך  
ביר פלשתים ומחר אתה ובניך עמי גם את  
מחנה ישראל יתן יהוה ביר פלשתים

(I Sam. 28: 16-19).

During this period we find foreign servants in Saul's service. As an example, Doeg is mentioned, probably because he was chief of the servants:

וישמע שאול כי נודע דוד ואנשים אשר  
אתו ושאול יושב בגבעה תחת האשל ברמה  
והחניתו בלדו וכל עבדיו נצבים עליו.  
ויאמר שאול לעבדיו הנצבים עליו שמעו נא  
בני ימיני גם לכלכם יתן בן ישי סדות  
וכרמים לכלכם ישים שרי אלפים ושרי מאות.  
כי קשרתם כלכם עלי ואין גלה את אזוני  
בכרת בני עם בן ישי ואין חלה מכם עלי  
וגלה את אזוני כי הקים בני את עבדי עלי  
לארב כיום הזה. ויען דאג הארמי והוא  
נצב על עבדי שאול ויאמר ראיתי את בן ישי  
בא נבה אל אחימלך בן אחסוב. וישאל לו  
ביהוה וצידה נתן לו ואת חרב גלית הפלשתי נתן לו

(I Sam. 22: 6-10).

ושם איש מעבדי שאול ביום ההוא נעצר  
לפני יהוה ושמו דאג הארמי אביר הרעים  
אשר לשאול

(I Sam. 21:8).

There may well have been the practical matters of state that created a need for foreign servants:

ויאמר המלך לדויד טב אתה ופוצ בכהנים  
ויסב דויד הארמי ויפוצ הוא בכהנים  
וימת ביום ההוא שמנים וחמשה איש נשא  
אפור בר

(I Sam. 22:18).

Yet with all the fighting and the need for strengthening Israel internally by arousing strong nationalist feelings, there are expressions of friendship toward some nations.

During Saul's attack on Amalek, he first warned the Kenites to leave so that no harm would come to them. Israel, then, remembered not only the harm done to her by other nations which had to be repaid with punishment, but also remembered the good done to her which had to be repaid with good:

ויבא שאול עד עיר עמלק וירב בנחל.  
ויאמר שאול אל הקיני לכו סרו רדו  
מתוך עמלקי פן אספך עמו ואתה עשיתה  
חסד עם כל בני ישראל בעלותם מסדרי  
ויסר קיני מתוך עמלק

(I Sam. 15: 5-6).

The attitudes here toward the Kenites and Amalek are based on practical considerations; these practical considerations also formed part of the moral system of Israel in her search for peace and security.

It is possible that the migration of David and his parents to Moab to escape Saul indicate that friendly relations existed between the Moabites and Israelites.

David also migrated to Gath in the land of the Philistines:

ויאמר דוד אל לבו עתה אספה יום אחד  
ביר שאול אין לי טוב כי המלש אמלש  
אל ארץ פלשתים ונאש מסני שאול לבקשני  
עוד בכל גבול ישראל ונמלטתי מידו.  
ויקם דוד ויעבר הוא ש מאת איש אשר  
עמו אל אכיש בן מעוך מלך גת. וישב דוד  
עם אכיש בנת הוא ואנסיו איש וביתו דוד  
ושתי נשיו אחינעם היזרעאלית ואביגיל  
אשת נבל הכרמלית. ויגד לשאול כי ברח  
דוד גת ולא יוסף עוד לבקשו

(I Sam. 27: 1-4).

These migrations by David to Gath do not at all indicate friendly relations between Israel and the Philistines.

David was granted refuge in Philistia at this time because he was an enemy of Saul and a refugee from Israel's king.

Two passages of extreme importance appear and remind us that Israel is God's people, and that God and Israel are almost synonymous in relationship with other nations.

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הָאֲנָשִׁים הָעֹמְדִים עִמּוֹ לֵאמֹר  
מָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֶשֶׁר יָכָה אֶת  
(viz., Goliath) וְהַסִּיר חֶרֶפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל  
הַפְּלִישְׁתִּי הַלֵּז  
כִּי מִי הַפְּלִשְׁתִּי הָעֹרֵל הַזֶּה כִּי חָרַף מַעֲרֻכֹת אֱלֹהִים  
(I Sam. 17:26). חַיִּים

הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגֹּרֶךָ יְהוָה בְּיָדֶי וְהִכְתִּיךָ וְהִסְרַתִּי  
אֶת רֹאשְׁךָ מֵעַלֶיךָ וְנָתַתִּי פֶגֶר מַחֲנֶה פְּלִשְׁתִּים  
הַיּוֹם הַזֶּה לַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיֵּת הָאָרֶץ וַיִּדְעוּ  
כָּל הָאָרֶץ וַיִּדְעוּ כָּל הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל.  
וַיִּדְעוּ כָּל הָעָקֵל הַזֶּה כִּי לֹא בַחֲרֹב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ  
יְהוָה כִּי לַיהוָה הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדוֹ.

(I Sam. 17: 46-47).

It is clear that one function of the nations is to witness the deeds of God. As a result, they realize His greatness and the power of Israel through Him, thus they will fear Israel and leave her in peace.

#### B.

With the kingdom established locally in the hands of David there is no recognizable change in Israel's attitude toward the nations. Disregard of the nations continues as a parallel to Israel's own need for self-preservation and expansion. David expanded his borders at the expense of Jebus, Philistia, Moab, etc.; this shows an imperialistic trend.

In a prayer offered by David there is a clear expression of Israel's imperialistic attitude. David is described as "who is king of Israel, head of the nations":

ותפלסני מריבי עמי תסמרני לראש נרים  
עם לא ידעתי יעבדני.  
בני נכר יתכחשו לי לשמוע אזן ישמעו לי.  
בני נכר יבלו ויחגרו מסגרותם.  
חי יהוה וברוך צורי ויום אלהי צור יטעי.  
האל הנתן נקמת לי ומריר עמי תחתני.  
ומוציא מאיבי ומקמי תקומסני מאיש  
חמסים תצילני.

(II Sam. 22: 44-49).

Tied to this nationalistic attitude, which under David became imperialistic, is the attitude which considers the nations as being subject to the control of the Lord, God of Israel:

וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה אל פלסתיים  
התתנם בידי ויאמר יהוה אל דוד עלה  
כי נתן אתן את הפלסתיים בידך

(II Sam. 5:19; also I Chron. 14:10, 12-15; II Sam. 7:1, 17:10;  
I Chron. 17:21-22).

There is further indication that Israel's imperialist attitude partially stems from her strong desire for peace and security.

ואהיה עמך בכל אשר הלכת ואכרתה את כל  
איבין מפניך ועשתי לך שם גדול כשם  
הגדלים אשר בארץ. ושמתי מקום לעמי לישראל ונסעתי  
ושכן תחתיו ולא ירגן עוד ולא יסיפו בני עולה  
לענותו כאשר בראשונה. ולמן היום אשר צויתי  
שפטים על עמי ישראל והניחתי לך מכל איבין  
והניר לך יהוה כי בית יעשה לך יהוה

(II Sam. 7:9-11).

Israel's practical politics demanded friendly relations and a friendly attitude toward certain nations:

וישלח חירם מלך צר מלאכים אל דוד ועצי ארזים  
וחרשי עץ וחרשי אבן קיר ויבנו בית לדוד



(II Sam. 5:11; See also 8:9-10, 10-2).

There were "friendly relations" with the Gibeonites also, which served as an excuse for political murder:

ויהי רעב בימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה  
ויבקש דוד את פני יהוה ויאמר יהוה אל שאול  
ואל בית הדמים על אשר הסית את הגבעונים. ויקרא  
המלך לגבעונים ויאמר אליהם והגבעונים לא סבני ישראל  
המה כי אם סיתר האמרי ובני ישראל נסבעו להם  
ויבקש שאול להכתם בקנאתו לבני ישראל ויהודה.  
ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם ובמה אכפר  
וברכו את נחלת יהוה. ויאמרו לו הגבעונים אין לי  
כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש להסית  
בישראל ויאמר מה אתם אמרים אעשה לכם. ויאמרו  
אל המלך האיש אשר כלנו ואשר דמה לנו נספרנו  
מהתיצב בכל גבול ישראל. ינתן לנו שבעה אנשים  
מבניו והוקצנום ליהוה כגבעת שאול כחיר יהוה  
ויאמר המלך אני אתן. ויחמל המלך על מפיבשת  
בן יהונתן בן שאול על שבעת יהוה אשר בינתם  
בין דוד ובין יהונתן בן שאול. ויקח המלך את שני  
בני דצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמני ואת  
מפבשת ואת הששת בני מיכל בת שאול אשר ילדה  
לעדריאל בן ברזלי הסחלתי. ויתנם ביד הגבעונים  
ויקיעם בהר לפני יהוה ויפלו שבעתים יחד והם  
המתו בימי קציר בראשונים תחלת קציר שערים

(II Sam. 21: 1-9).

Fear and hatred for the Philistines, which filled all Israel, did not prevent David from utilizing Ittai from Gath as a leader during battle. This can clearly be considered as an attitude toward one person who had shown great loyalty toward David and not as an attitude applicable to Philistines generally. It should be noted that there is no indication here of Ittai having been converted to belief in Israel's God:

ויהי כדור אג - העם העלטיה גיז - יואב והעלטיה גיז  
אנשים קר צבא'י אה' יואב והעלטיה גיז אה'  
גיה' ויומר העלטיה אה' העם יואב אה' אה'  
אנ' עמכ

• (II Sam. 18:20).

The above interpretation also applies to the Cherethites and Pelethites

who fought in David's army. These foreign mercenaries could undoubtedly be trusted to fight the non-Israelites and any Israelites that might arise against the established order.

וַיֹּאבֵד אֶל כָּל הַצָּבָא יִשְׂרָאֵל וּבְנֵיהֶם בֶּן יְהוֹיָדָע  
עַל הַכְרִי וְעַל הַפְּלִיטָה

(II Sam. 20:23; See also 20:7; 15:18-22; 23:24-37).

C.

Solomon, David's son, ruled the Israelite Empire after David's death. The Empire now enjoyed centralized government and a vast territory as a result of the policies of David. Solomon strengthened the Empire through marriage alliances and augmented its centralization through changes in religious practice. He embarked on a large building program and developed the country as an important commercial state; Israel was brought into contact with many nations.

As king of Israel, Solomon ruled an empire consisting of many peoples ((Cf. I Ki. 5:1 ff)).

It is important to note that though many foreigners helped build Solomon's Temple in Jerusalem (I Ki. 5:32), and though there were many foreign dignitaries and foreign royal personages in the country, there is no mention of any foreigner being present at the dedication of the Temple, or at the feast following the dedication:

אֲזַיִּקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת זָקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל רֹאשֵׁי  
הַמִּסּוֹת נְשִׂאֵי הָאֲבוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלַם  
לְהַעֲלוֹת אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה מִעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן.  
וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בֵּית הָאֲתָנִים  
בְּתוֹךְ הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. וַיָּבֹאוּ כָּל זָקְנֵי יִשְׂרָאֵל  
וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת הָאֲרוֹן. וַיַּעֲלוּ אֶת אֲרוֹן יְהוָה  
וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל כֵּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֵהֶל וַיַּעֲלוּ  
אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם. וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל  
הַנוֹעֲדִים עָלָיו אֹתוֹ לִפְנֵי הָאֲרוֹן מִזְבְּחִים צֹאן וּבָקָר

אשר לא יסמרו ולא יסנו מרב. ויבאו הכהנים את  
ארון ברית יהוה אל מקומו אל דביר הבית אל קדש  
הקדשים אל תחת כנפי הכרובים

(I Ki. 8: 1-6; See also II Chron. 5:1-7; I Ki. 8:22; II Chron.  
6:12; I Ki. 8:65, II Chron. 7:8).

Solomon's remarks are nationalistic, indicating the primacy of the nation's capital city in the eyes of God. There is no reference to the nations, no concern for any nation, but Israel.

Solomon finally mentions foreigners in his prayer:

וגם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא  
ובא מארץ רחוקה למען שמך. כי ישמעון את  
שמך הגדול ואת ירך החזקה וזרעך הנטויה  
ובא והתפלל אל הבית הזה. אתה תשמע השמים  
מכון שבתך ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי  
למען ידעון כל עמי הארץ את שמך ליראה אתך  
כעמך ישראל ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה  
אשר בנית

(I Ki. 8:41-43; Parallel passage in II Chron.6:24-25).

He begs that the prayers of aliens be granted "that the stranger may know Thy name, and fear Thee" . . . and that they may know that Thy name is called upon the house which I built." Solomon's request is not universalistic; on the contrary, it is to grant Israel's security. A stranger realizing the greatness and power of Israel's God through personal experience is not likely to attack or harass Israel. The emphasis is in the part of the statement, "they may know that Thy name is called upon the house which I have built."

In the account of the dedication in I Kings, there is a passage indicative of Israel's attitude that the nations are not, whereas Israel is, God's inheritance:

כי אתה הברלתם לך לנחלה מכל עמי הארץ

כאשר דבורת ביד משה עבדך בהוציאך  
את אבותינו ממצרים אדני יהוה  
(I Ki. 8:53).

The nations are indicated as tools of God:

כי יחטאו לך כי אין אדם אשר לא יחטא  
ואנפת במ ונתתם לפני אויב ושבוים שביהם  
אל ארץ האויב וחוקה או קרובה

(I Ki. 8:46; Cf. II Chron. 6:36).

As part of the overall picture of Israel's relationship to the nations,

Solomon is described as enslaving foreigners:

ויכו איש אישו וינסו ארם וירדפם ישראל  
וימלט בן הדר מלך ארם על סוס ופרשים.  
ויצא מלך ישראל ויך את הסוס ואת הרכב  
והכה בארם מכה גדולה. ויגש הנביא אל  
מלך ישראל ויאמר לו לך התחזק ודע וראה  
את אשר תעשה כי לתשובת השנה מלך ארם עלה  
עליך

(I Ki. 9:20-22; See II Chron. 8:29).

Emphasis is placed upon restrictions applied to foreign women so that even  
Solomon himself moved his Egyptian wife out of the Holy City (holy, because  
it is the city chosen by God for His name (II Chron. 6: 5-6):

ואת בת פרעה העלה שלמה מעיר דוד לבית  
אשר בנה לה כי אמר לא תשב אשה לי בבית  
דוד מלך ישראל כי קדש המה אשר באה אליהם  
ארון יהוה (II Chron. 8:11).

The attitude toward marrying foreign women becomes clear from the following:

והמלך שלמה אהב נשים נכריות רבות ואת בת פרעה....  
מן הגוים אשר אמר יהוה אל בני ישראל לא תבאו  
בהם והם לא יבאו בכם אכן יסו את לבבכם אחרי  
אלהיהם... נשיו הסו את לבבו אחרי אלהים אחרים  
ולא היה לבבו שלם עם יהוה אלהיו כלבב דוד אביו...  
אז יבנה שלמה במה לכמוש שקץ מואב... וכן עשה  
לכל נשיו הנכריות מססירות ומזבחות לאלהיהן.

ויתאנף יהוה בשלמה כי נסה לבבו מעם  
יהוה אלהי ישראל...  
ויאמר יהוה לשלמה יען אשר היתה זאת עמך  
ולא שמרת בריתי וחקתי אשר צויתי עליך  
קרע אזורע את הממלכה מעליך ונתתיה לעבדך.  
אך ביסמך לא אעשנה למען דוד אביך מיד בנך  
אקרענה. רק את כל הממלכה לא אקרע שבט אחד  
אתן לבנך למען דוד עבדי ולמען ירושלים אשר  
בחרתי (I Ki. 11:1-13).

In punishing Solomon and Israel, God employed the nations:

ויקם יהוה שסן לשלמה את הדוד האדמי  
מזרע המלך הוא באדום  
(I Ki. 11:14).  
ויקם אלהים לו שסן את רזון בן אלירע  
אשר ברח מאת הדדעזר מלך צובה אדניו  
(I Ki. 11:23).

Israel was not blind, however, to the value of friendship with its neighbors. Israel was an Empire in which there was an expanding economy. Solomon, as Israel's king, therefore concluded alliances with other powers through marriage; but these alliances did not spell out a general foreign policy for the basic attitude did not change toward the nations. Indeed, the nations to which Solomon extended friendship, were befriended so as to keep them in his sphere of influence:

ויתחתן שלמה את פרעה מלך מצרים ויקח  
את בת פרעה ליביאה אל עיר דוד עד כלתו  
בלנות את ביתו ואת בית יהוה ואת חומת  
ירושלם סביב  
(I Ki. 3:1; See also  
5:15-32, 7: 13-14; 9: 11-14; Chron. 10.).

In this way Solomon satisfied Israel's political, economic and social needs:

וישב יהודה וישראל לבטח איש תחת גפנו  
ותחת תאנתו מן ועד באר שבע כל ימי שלמה  
(I Ki. 5:5).  
ויגדל המלך שלמה מכל זלכי הארץ לעשר ולתכמה  
(I Ki. 10:23).

## Chapter VI

### THE DIVIDED MONARCHY AND THE PROPHETS

#### TO THE DESTRUCTION OF ISRAEL AND JUDAH (589 B.C.E.)

After the death of Solomon, who ruled the United Empire with a strong hand, the old divisions came completely to the fore. The kingdom was now divided in two: the northern kingdom of Israel and the southern Kingdom of Judah.

The first ruler of Israel, after the division of the Empire, was Jeroboam who, while Solomon still ruled, led an abortive revolt against him. When Jeroboam began his reign,, he substituted the worship of golden calves for the former worship. Jeroboam represented the Lord as an invisible figure standing on a young bull of gold...He may well have been harking back to early Israelite traditional practice when he made the 'golden calves' . It is hardly necessary to point out that it was a dangerous revival, since the taurine associations of Baal, lord of heaven, were too closely bound up with the fertility cult in its more insidious aspects to be safe." 1

This form of idolatry was strongly condemned by the prophets of the day.

Here we see the conflict of attitude in Israel; on the one hand, the king encourages idolatry; and on the other, the prophets condemn the practice as deviation from the proper worship of the Lord of Israel.

Jeroboam's deeds are mentioned again and again, as the example

---

1. Albright, W. F., From the Stone Age to Christianity. Baltimore: The Johns Hopkins Press, 1946. Pp. 229-230.

followed by his successors in the two kingdoms. This flaunting of Israel's national religion is considered evil.

Rehoboam, the first king of Judah, is criticized for imitating the nations by building asherim and doing "according to all the abominations of the nations which the Lord drove out before the children of Israel" (I Ki. 14:22-24) and what was considered evil.

As a result of the idol worship performed in Israel, the Bible tells us, she was to be punished by the Lord through Egypt, His tool:

וַיְהִי בִשְׁנֵה הַחֲמִישִׁית לְמֶלֶךְ רַחֲבֹעַם עָלָה סִיסַק  
מֶלֶךְ מִצְרַיִם עַל יְרוּשָׁלַיִם כִּי מָעַלּוּ בַיהוָה

(II Chron. 12:2; See also 5, 7).

Abijam ruled after Rehoboam in Judah and simultaneously with Jeroboam in Israel.

Asa, Abijam's successor, destroyed the idols, and in so doing, did "that which was right." During Asa's reign in Judah, Israel under Baasa attacked Judah; Judah received help from Aram, with whom she had a treaty. This indicates a friendly political relationship with Aram (I Ki. 15:19-20).

The attitude that the Lord has power over the nations, and conversely that they are subject to His will is expressed by Asa:

וַיִּקְרָא אֲסָא אֶל יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵין  
עִמָּךְ לַעֲזֹר בֵּין רַב לֵאמֹן כֹּה עֲזָרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ  
כִּי עָלִינוּ. וַיִּגַּף יְהוָה אֶת הַכּוֹשִׁים לִפְנֵי אֲסָא וּלְפָנָיו  
(II Chron. 14:10-11).

Upon his ascent to the throne, Baasa is said to have destroyed the house of Jeroboam as punishment for the evil they had committed. Baasa then proceeded to follow in the footsteps of Jeroboam.

All this time, Asa continued to rule in Judah, while Israel was ruled by a succession of kings: Nadab, Baasha, Elah, Zimri (who ruled for seven days), Omri, and Ahab.

The prophet Elijah served the Lord during the reign of Omri. Elijah



is described as having performed a deed of kindness toward a Sidonian. Lest this be thought to represent an attitude of friendship to Sidon, it must be pointed out that this deed was in payment for a kindness shown him by the woman (I Ki. 17:8-24). Further, note that Ahab is strongly criticized by the Biblical writer for marrying a Sidonian woman and worshipping Baal.

During this period, Elijah is told to anoint Hazael over Aram. At first glance, it might be thought that the God of Israel is suddenly concerned with the welfare of Aram, but, we are told that Hazael is being anointed along with other rulers and a prophet to serve as a tool of the Lord:

(ויא, Elijah)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלֵינוּ, לֵךְ שׁוּב לְדִבְרוֹךְךָ מְדִבְרָה דַּמְסֵק  
וּבֹאֵת וּמַשְׁחֵת אֶת חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ עַל אֲרָם... וְהָיָה הַנִּמְלֵט  
מִחֶרֶב יִהְיֶה יְמִית אֱלִישָׁע

(I Ki. 19:15-17; See also II Ki. 8:12-14, 28-29).

We are further reminded that Israel viewed the nations as being subject to the Lord when the Bible relates that the Lord promised Ahab that He would deliver Ben-hadad and the Arameans into his hands (I Ki. 20:13,26). Ahab, upon conquering the enemy, showed them mercy instead of destroying them as the Lord had commanded, and in so doing he incurred the wrath of the Lord.

There are several other passages from this period which indicate that the nations were viewed as being subject to the will of the Lord:

וְהָיָה פֶחַד יִהְיֶה עַל כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרְצוֹת אֲשֶׁר  
סָבִיבוֹת יְהוּדָה וְלֹא יִלָּחֲמוּ עִם יְהוּדָה

(II Chron. 17:10; See also I Ki. 22:5-7, 12, 15-23; 7:10).

After Ahab, Ahaziah ruled in Israel, while Jehoshaphat, Jehoram, and Ahaziah ruled in Judah.

The continued imperialism of Israel is illustrated by the fact that



the Empire is now described as being on the decline, as exemplified by the revolt of Moab against Israel following the death of Ahab (II Ki. 3:4-7). Israel, however, still controlled Edom, for we find Edom allied with Israel and Judah against Moab. (II Ki. 3:9).

The Lord's power over the nations is again the theme of this period (II Ki. 3:18; See also II Ki. 7:6-7), and their serving as tools of the Lord is restated (II Ki. 3:13; II Chron. 21:16). Proving the great power of the Lord is the intent of the deeds performed in His name by Elisha (II Ki. 5, II Ki. 6:8-23) and not to indicate a friendly attitude toward Aram; clearly the intent is so to impress Aram that she will leave Israel in peace.

It was during the reign of Jehoram that Edom was finally lost, indicating that Israel's imperial policies continued at least to this point.

Jehu succeeded Jehoram (Joram) as ruler of Israel. Jehu is said to have destroyed the worship of Baal in Israel, though he permitted other abominable practices. Hazael again emerges as the Lord's tool of punishment (II Ki. 10:32-33).

The rule of Judah then passed to Joash, and the rule of Israel to Jehoahaz. Hazael is described as being used by the Lord to punish Israel for her sins (II Ki. 13:3).

Jehoash, Jehoahaz' successor, is also described as doing evil, but Israel is saved from punishment on this occasion by her covenant with God (II Ki. 13:23) and is even able to take territory from Aram (II Ki. 13:25). But, later Aram is again described as the tool of the Lord when she is said to have been used to punish Jehoash (II Chron. 24:24).

During this time, Ahaziah ruled Judah, Jeroboam II succeeded Jehoash. Jeroboam, though he sinned (II Ki. 14:23-24), regained much territory for Israel (II Ki. 14:25). Jeroboam's victories are attributed to God's love for Israel and His covenant with her (II Ki. 14:26-27).

Uzziah then ruled in Judah. It was during his reign that Amos prophesied. Amos amazes the listener and reader by indicating that God is concerned with nations other than Israel or Judah; Amos devotes the first part of his address to the recounting of the punishment of the nations (Damascus, Gaam, Tyre, Edom, Ammon, Moab) for sins committed against other nations (Amos 1-2:3).

Though the Book of Amos begins with references to foreign nations, Amos is concerned only with Israel. These introductory remarks concerning the foreign nations, like the similar utterances of Isaiah, Jeremiah and Ezekiel were intended for the ears of Israel. There is no reason to suppose that the outside nations ever heard them. Indeed, these statements may be said to concern Israel, since the attitude of God therein depicted is the same as that assumed by Him toward Israel and Judah; and the affairs of Israel were so closely woven with those of the nations as to make everything concerning them related in some way also to Israel.<sup>1</sup>

After this introduction, Amos proceeds to the more basic part of his prophecy — his attack on Judah and Israel, as indicated by Verse I "The words of Amos . . . which he saw concerning Israel . . .":

This attitude of concern for Israel is verified by a later statement indicating that God knew only Israel of all the nations:

רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקד עליכם  
(Amos 3:2).

Therefore, Israel, who should act morally, is being punished for her wickedness.

Amos then asks:

הוי השאננים בציון והבטחים בהר שמרון  
נקבי ראשית הגוים ובאו להם בית ישראל.  
עברו כלנה וראו ולכו משם חמת רבה ודרו

---

1. Harper, W. R. Amos and Hosea (ICC). New York: Charles Scribner's Sons, 1905. P. 5.

נת פלשתים הטובים מן הממלכות האלה אם  
רב גבולם מגבלכם

(Amos 6: 1-2).

The senseis, are the cities just mentioned (Amos 1-2:3) fairer than the kingdom of Israel and Judah? No; for God has so punished them that they are reduced in size. How grateful, therefore, are you, in view of all that God has done for you above your fellows. The question is answered affirmatively by some. Yes; therefore how foolish it is of you to remain careless, having seen the downfall of people more powerful than yourselves.<sup>1</sup>

Amos seems to describe God as loving the Philistines and Ethiopia and Aram as well as Israel:

הלוא כבני כשניים אתם לי בני ישראל  
נאם יהוה הלוא את ישראל העליתי מארץ  
מצרים ופלשתים מכפתור וארם מקיר

(Amos 9:7).

Segal interprets this passage as meaning that Israel, when she sins, is like all other nations in God's eyes. Therefore, Israel cannot be sure that God will not punish her.<sup>2</sup>

Immediately we see that God does not love the Philistines and Ethiopia as He does Israel, for we are told of the great future of Israel at the expense of these nations. Thus, Segal's interpretation of the above passage is verified:

ביום ההוא אקים את סכת דויד הנפלת  
וגדדתי את פרציהן והרסתי אקים ובנייתה  
כימי עולם. למען יירשו רת שארית אדום  
וכל הגוים אשר נקרא שמי עליהם נאם יהוה  
עשה זאת

(Amos 9:11-12).

1. Ibid. P. 145.

2. Segal, M. Z. Sh'ne Asar. Tel-Aviv: D'vir, 5707. P. 40.

After Jeroboam II, the following kings, all of whom are said to have departed from the path of the Lord of Israel, ruled: Zechariah, Shullem, Menahem, Perahiah, Pekah, Hoshea.

The fall of Israel came as a result of her sins. During this period and until the fall of Israel in 721 B.C.E., Uzziah, Jothan, Ahaz and Hezekiah ruled in Judah. It is during the reign of these four kings that many of the literary prophets were active.

Micah prophesied approximately during the periods of Jothan, Ahaz, and Hezekiah. He was strong in the denunciation of the nations and in his demanding of their destruction. He declared in more complete form than Isaiah (Is. 2:1-4) Judah's aim of future glory. He does not demand the conversion of the nations to a belief in Israel's God, but their servitude to Judah:

והיה באחרית הימים יהיה הר בית יהוה נכון  
בראש ההרים ונשא הוא מונקות ונתרו עליו עמים.  
והלכו גוים רבים ואסרו לכו ונעלה אל הר יהוה  
ואל בית אלהי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה  
בארחותיו כי מציון תצא תורה ודבר יהוה מירושלם.  
ושפט בין עמים רבים והרכיב לגוים עצמים עד  
רחוק וכתתו חרבותיהם לאתים וחניתותיהם לסומרות  
לא יסאו גוי אל גוי חרב ולא ילסרון עוד  
מלחמה. וישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו ואין  
מחריד כי פי יהוה צבאות רבר. כי כל העמים  
ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יהוה  
אלהינו לעולם ועד...  
קומי ודושי בת ציון כי קרנך אשים ברזל  
ופרסתין אשים נחושה והריקות עמים רבים  
והחרסתי ליהוה בצעם וחילם לאדון כל הארץ

(Micah 4:1-19).

As a more specific example of the hope for future glory and revenge, the destruction of Assyria is discussed and is accompanied by a demand for revenge against the enemy (Micah. Chron. 5).

At approximately this time, possibly during the reign of Ahaz, Obadiah prophesied against Edom. In his prophecies, we see an extremely unfriendly attitude toward the nations: Edom acted treacherously to Judah at the time of the fall of Jerusalem and was to be punished by her destruction:<sup>1</sup>

חצון ערבית . . . נלאו ביום כהא נאק-יבא והאבג'  
 חבית מאדוק וקבולא מהרדסא. וזאז זמור'ן גימ'  
 עמין יברא איט מהרדסא מקטס. מחמס יאמין  
 יזקק גכסך גושא אנברא עזאדס . . . וזה ר'  
 ציון תהי' עש'טה והי' קדש ודסא ביג יזקק  
 אג מורש'ה ק. וני'ה גיג-יזקק אש אביג יוסס  
 ענבה וביג עסא עקס אדלקא בהק ואבדא . . .

(Obadiah 1:1-18).

This prophecy against Edom has been a result of Edom joining the attack on Judah initiated in Israel (II Chron. 28:5, 17).

Hosea, who prophesied during the reign of kings Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, foretold Israel's doom (which was to be her punishment) for having whored after other gods. The prophet Hosea was concerned only with Israel; the only allusions to nations found in the Book are those which indicate that the nations are subject to God's will, and those indicating that the nations may be used as God's tool, as for example:

באות' ואסר'ן ואסר'ן (Israel) עז'הק עמ'ק באסר'  
 עמ'ק עז'הק (Hosea 10:10; See Hosea  
 9:3, 17; 11:5).

1. Bewer, Julius A. The Book of the Twelve Prophets. (Vol. II.) New York: Harper & Brothers, 1949. P. 67.

Isaiah, one of the other prophets who delivered his message during the reign of Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, expressed his attitude toward the nations almost at the outset of his words in the famous "in the end of days" passage, which is usually interpreted as showing sincere concern for the nations:

הַדְּבַר אֲשֶׁר חָזָה יִשְׁעִיָּהוּ בֶן אֲמוּץ עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם.  
וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הָרַיִת בֵּית יְהוָה בְּרֹאשׁ  
הַהָרִים וְנֹשֵׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְיוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם. וְהָלְכוּ  
לְמִסֵּד רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנַעֲלָה אֵל הָרַיִת יְהוָה אֵל בֵּית  
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וִיִּירָדוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכְּהוּ בְּאַרְצֹתָיו כִּי מִצִּיּוֹן  
תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְהוָה מִירוּשָׁלַם. וְשָׁפַט בֵּין הַגּוֹיִם  
וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים וְכָתְתוּ חֻבּוֹתָם לְאַתִּים וְחֻנִּיתוֹתֵיהֶם  
לְמִזְמֹרוֹת לֹא יֵשֶׁא גּוֹי אֶל גּוֹי חֹרֵב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹר  
מִלְחָמָה

(Is. 2:1-4).

But in 1:1, we are told that the vision of Isaiah concerns Judah and Jerusalem:

חֶזְיוֹן יִשְׁעִיָּהוּ בֶן אֲמוּץ אֲשֶׁר חָזָה עַל יְהוּדָה  
וִירוּשָׁלַיִם בְּיָמֵי עֲזִיָּהוּ יוֹתָם אֲחִזּוֹ יִחְזָקִיָּהוּ מַלְכֵי יְהוּדָה  
(Is. 1:1).

The conflict between verse 1:1 which indicates that Isaiah prophesied concerning Judah and Jerusalem and verses 2:1-4 when interpreted as a universal or internationalist expression grows in scope with the study of later passages which are nationalistic in character. The text of Isaiah 2:1-4, when studied in the context of the remaining portions of the Book, does not indicate religious equality of the Nations with Israel: but rather Israel's dominance over the nations that she may be secure and live in peace and glory.

The text of Isaiah 1:1-4 indicates that the nations will stream to

Jerusalem, the law shall go forth from Zion, the word of the Lord from Jerusalem; Israel, then, will dominate the nations. Additional evidence, outside of the Book of Isaiah, of this being the intent of the passage is found in Micah 4:1-14, which probably comes from the same source as the passage under consideration. The hope for Israel's greatness over the nations is clearly expressed in the Micah passage (See above, p. 6, for analyzed Micah).

The children of Israel are accused of imitating non-Israelites and in so doing are performing evil:

כִּי נִסְתַּח עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי מִלֵּאזֵי מִקְדָּשׁ  
וְעֹנִיִּים כִּפְלִשְׁתִּים וּבִילְדֵי נִכְרִים יִשְׁבִּיחוּ

(Is. 2:6).

Another passage which apparently expresses a positive concern for the nations is one indicating that the Lord judges the peoples. Suddenly, God is presented as judging among the peoples:

נָצַב לִרְבּוֹת יְהוָה וַעֲמַד לִדִּין עַמִּים

(Is. 3:15).

This passage must, however, be rendered differently, for the text of Isaiah 3:12 reads "my people" twice, and verse fourteen reads "with the elders of His people." We must conclude that verse thirteen also refers to Israel or read "His people" in the singular. Further evidence for this rendering of the text is found in the LXX.<sup>1</sup> Thus, this passage expresses fine nationalist sentiment rather than feeling for the nations.

We have been told by the prophet that Israel (Judah) has sinned and will be punished. The tool for this punishment will be the nations:

וְנָשָׂא נֹס לְנוֹכְחֵי מִרְחֹק וְשָׂרָק לוֹ מִקְדָּשׁ  
הָאָרֶץ וְהָנָה מִתְּהוֹמָה קֶל יְבוּא...

1. Box, G. H. The Book of Isaiah. London: Sir Isaac Pitman & Sons, Ltd., 1908. P. 37.



שֹׁאגָה לוֹ כִּלְבִּיָּא וְשֹׁאג כִּכְפִּירִים וַיִּנָּהֶם וַיֵּאָחֶז  
סֶרֶף וַיִּפְלִיט וַאֲיִן מִצִּיל...

(Is. 5:26-29; See Is. 8:5-10; 10:5-6).

Though Judah recognized its attackers as tools of God, Assyria, the tool, did not view itself as God's tool and thus will be punished:

וְהָיָה כִּי יִבְצֹעַ אֲדֹנִי אֶת כָּל מַעֲשָׂהוּ בְּהָר צִיּוֹן  
וּבִירוּשָׁלַם אֶפְקֹר עַל פְּרִי גִדְל לִבִּי מֶלֶךְ אֲשׁוּר  
וְעַל תַּפְאֶרֶת רוֹם עֵינָיו. כִּי אָמַר בִּכְחַי יָדִי  
עָשִׂיתִי וּבְחִכְמָתִי כִּי גִבַּנְתִּי וְאָסִיר וּגְבִלוֹת עַמִּים  
וְעַתִּיּוֹתֵיהֶם שׁוֹשְׁתִּי וְאוֹרִיד כְּאִבִּיר יוֹשְׁבֵימָם

(Is. 10:12-13; See also Is. 30:31; 31:6-9).

Though Judah is punished, it is not the end for her: Isaiah paints a picture of her future glories. Included in the description of these glories is the destruction of the Philistines, Edom, (See also Is. 34), Moab, etc.:

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שֶׁרֶשׁ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָמַד לִנְס עַמִּים  
אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרְשׁוּ וְהִיתָה מִנְחָתוֹ כְּבוֹד. וְהָיָה  
בַּיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדֹנִי שְׁנִית יָדוֹ לִקְנוֹת אֶת  
שָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׂאֵר מֵאֲשׁוּר וּמִמִּצְרַיִם וּמִפְתָּרוֹס  
וּמִכּוּשׁ וּמִעִילָם וּמִשְׁנַעַר וּמִחֲמַת וּמֵאֵי הַיָּם.  
וְנָשָׂא נֶס לְגוֹיִם וְאֶסֶף נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל וְנִפְצוֹת  
יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאֲרֻכַּע כְּנָפּוֹת הָאָרֶץ. וְסֵרָה קִנְאָת  
אֲפֻרִים וְצֻרֵי יְהוּדָה יִכְרְתוּ אֲפֻרִים לֹא יִקְנָא  
אֶת יְהוּדָה וַיְהִדָּה לֹא יִצַּר אֶת אֲפֻרִים. וְעַפּוֹ  
בְּכַתֵּף פִּלְשֹׁתִים יִמָּה יַחְדָּו אֶת בְּנֵי קֶדֶם  
אֲדוּם וּמוֹאָב מִשְׁלֹחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם.  
וְהַחֲרִים יְהוָה אֶת לִשׁוֹן יָם מִצְרַיִם וְהַנִּיף יָדוֹ  
עַל הַנְּהָר בְּעֵים רוּחוֹ וְהִכְהוּ לִשְׁבַעָה נַחֲלִים  
וְהִדְרִיךְ בְּנַעֲלִים. וְהִיתָה מַסְלָה לְשָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר



ישאר מאשור כאשר היתה לישראל ביום  
עלתו מארץ מצרים

(Is. 11:10-16).

Isaiah, in fine poetry, foretells the destruction of Babylon, the destruction of the haughty. Isaiah offers no sympathy, no pity. Babylon, he says, is to be destroyed by the Lord through the Medes. Israel will rule those who oppressed her, specifically mentioned, in addition to Babylon, are the Philistines (Is. 13, 14).

Isaiah goes on to tell of Egypt's destruction by civil war; its fear of Judah, and her servitude to Judah. There will be cities who speak the language of Canaan and swear to the God of hosts (Is. 19:18-19). Even when the Lord says that He will send Egypt a saviour and He says: "Blessed be Egypt my people, and Assyria the work of My hands, and Israel My inheritance", Israel rates highest; His concern is for Israel's security and honor. Israel is His inheritance, the others merely works of His hands and His people. Indeed, Assyria and Egypt will be subservient to Israel through their allegiance to the God of Israel, thus making secure the position of Israel and her God in the world of the mighty nations (Is. 19). Arabia, it is said, will fall, for theus has the God of Israel

spoken

(Is. 21). And Tyre

will be destroyed as part of God's plan to destroy the  
haughty

(See Is. 23).

Indeed, the entire world will be destroyed, for its wickedness. Israel shall reign in the world, for the Lord of Israel will reign in Mount Zion and in Jerusalem and before His elders (Israel) shall be glory:

והיה הנס מקול הפחד יפל אל הפחת והעולה מתוך  
הפחת ילכד בפה כי ארבות מסרום נפתחו וירעשו  
מוסדי ארץ. רעה התרועעה הארץ פור התפוררה  
ארץ מוט התמוטטה ארץ. נוע תנוע ארץ כשכור  
והתנודדה כמלונה וכבר עליה פשעה ונפלה ולא  
תסיף קום. והיה ביום ההוא יפקד יהוה על  
צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה.  
ואספו אספה אסיר על בור וסגרו על מסגר  
ומרב ימים יפקדו. וחפרה הלבנה ובושה החמה  
כי מלך יהוה צבאות בהר ציון ובירושלם ונגד  
זקניו כבוד

(Is. 24:18-23).

The intent of the destruction of the nations is to avenge Israel's suffering at their hands and to make her recompense. Thus, we see, that this destruction is a consequence of God's love for Israel and His concern for her welfare.

All this destruction is possible because of the power the Lord has over the nations (See above):

ויצא מלאך יהוה ויכה במחנה אשור  
מאה ושמונים וחמשה אלף וישכימו בבקר  
והנה כלם פורים מתים

(Is. 37:36).

The fact that the nations fear God, whose great deeds they witness, explains the intent of the demands on the nations that they witness the deeds of the God of Israel:

ועתה יהוה אלהינו הושיענו מידו  
וידעו כל ממלכות הארץ כי אתה יהוה לבדך

(Is. 37:20; See also

33:12; 12:4-5).

Another collection of prophecies dating from this period is that of Zechariah 9-14.

The collection tells us of God's redemption of Israel, and the future destruction of Hadnach, Damascus, Hamath, Tyre, Zidon, Assyria, Egypt, and the enemies of Jerusalem, including those that He used as His tools in punishing Jerusalem (See Zech. 9; 10:9-12, 12:2-4, 9; 14:1-4).

The kings who ruled during the period of these prophecies are mentioned briefly in Second Kings. There is no mention of the nations with reference to the reign of Uzziah (Azariah). With reference to Jotham's reign, it is said only that the nations are the tool of the Lord:

בִּימֵינוּ הָיָה הַחֵל יְהוָה לְהַשְׁלִיחַ בִּיהוּדָה רָצִין  
מֶלֶךְ אֲרָם וְאֵת פֶּקַח בֶּן רִמְלִיָּהוּ  
(II Ki. 15:37).

And with reference to Ahaz, there is an expression of the view that the practices of the nations are abominations:

בְּשָׁנָה שֶׁבַע עָשָׂרָה שָׁנָה לַפֶּקַח בֶּן רִמְלִיָּהוּ מֶלֶךְ אֲחָז  
בֶּן יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה. בֶּן עָשָׂרִים שָׁנָה אֲחָז כְּמִלְכּוֹ  
וְשֵׁשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה מֶלֶךְ כִּירוּשָׁלַם וְלֹא עָשָׂה הַיִּשְׂרָאֵל  
כְּעִינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו כְּדֹד אָבִיו. וַיֵּלֶךְ בְּדֹרֶךְ מַלְכֵי  
יִשְׂרָאֵל וְגַם אֶת בְּנֵי הָעַבְדִּים כַּאֲשֶׁר כְּתֻבּוֹת הַגּוֹיִם  
אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה אֹתָם מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיִּזְבַּח  
וַיִּקְטֹר בַּמִּזְבֵּחַ וְעַל הַגְּבוּעוֹת וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן

(II Ki. 16:1-4).

This was the period which saw Judah under attack from Aram and the Edomites, but friendly with Assyria (II Ki. 16:5-7).

With reference to Hezekiah's period, it is said that God, who is powerful all over the world, can cause whom He wishes to prosper — in this case, He caused Hezekiah to prosper over Assyria and Philistia until his defeat by Assyria (II Ki. 18:13):

וְהָיָה יְהוָה עִמּוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יֵצֵא יִשְׁכִּיל וַיִּמְרָד  
בְּמֶלֶךְ אֲשׁוּר וְלֹא עָבְדוּ. הוּא הִכָּה אֶת פְּלִשְׁתִּים  
עַד עֲזָה וְאֵת גְּבוּלֵיהֶם מִמְּדִל נֹוצְרִים עַד עִיר  
מִצְרַיִם

(II Ki. 18:7-8; See also II Ki. 19:35; Is. 36).

The basis for Judah's salvation is God's glory and David's glory — for God and Judah are one in their glory — and cannot have glory without the other.

During the reign of the next three kings of Judah, Manasseh, Amon, and Josiah, the prophets Nahum and Zechariah, made their voices heard. It is said of Menasseh and Amon that they imitated the abominations of the nations. Josiah, on the other hand, carried out religious reform and did away with the abominations of the nations, purifying Judah religiously (II Ki. 23).

Nahum prophesied between 695 and 608 B.C.E. Zephoniah prophesied between 638 and 608 B.C.E.

All of the book of Nahum is devoted to the destruction of Nineveh. The Lord is a jealous God, according to Nahum, and avenges Israel by destroying Nineveh and Israel's enemy:

מֵאָה נִינוּה מִכַּר חֲזוֹן נָחֻם הָאֱלֻקִּים.  
אֵל קִנּוּא וְנָקָם יְהוָה נָקָם יְהוָה וְבָעַל חַמָּה  
נָקָם יְהוָה לְצִרּוֹ וְנוֹסֵר הוּא לְאִיבֵיו

(Nahum 1:1-2).

The reason for this destruction is to secure Israel's position:

וְנִסְטָף עֵבֶר כֻּלָּה יַעֲשֶׂה מְקוֹמָהּ וְאִיבֵיו יִרְדָּף  
חֶסֶךְ. מִה תַּחֲשׁבוֹן אֵל יְהוָה כֻּלָּה הוּא עֹשֶׂה לֹא  
תְּקוּם פְּעָמִים צִרָה....  
וְעַתָּה אֲשֶׁר מִשְׁהוּ מַעֲלִיךְ וּמוֹסְרֵתִיךְ אֲנִתְּךָ

(Nahum 1:8-13).

The remaining portions of the Book discuss the destruction of Nineveh.

Zephaniah describes in Chapter 2 the destruction of the Philistines, Moab, Amon, Ethiopia, and Assyria by the Lord. The explanation for their destruction is given as vengeance for Israel:

זֹאת לָהֶם תַּחַת גִּאוֹנוֹם כִּי חִרְפוּ וַיְגִדְלוּ עַל  
עַם יְהוָה צְבָאוֹת

(Zeph. 2:10).

לכן חכו לי נאם יהוה ליום קומי לעד כי  
משפטי לאסף גוים לקבצי ממלכות לשפך עליהם  
זעמי כל חרון אפי כי באש קנאתי תאכל כל  
הארץ. כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא  
כלם בשם יהוה לעבדו שכם אחד. מעבר לנהרי  
כוש עתרי בת פוצי יובלון מנחותי. ביום ההוא  
לא תבושי מכל עלילתיך אשר פשעת בי כי אז  
אסיר מקרבך עליזי גאותך ולא תוספי לגבהה  
עוד בהר קדשי. והשארתי בקרבך עם עני  
ודל וחסו בשם יהוה

(Zeph. 3:8-12).

Aside from revenge, the purpose of all this destruction is to secure  
Israel and guarantee her peace:

שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ירברו  
כזב ולא ימצא בפיהם לשון חרסית כי הם  
ירעו ורבוזו ואין מחריד

(Zeph. 3:13; See also 3:15, 19-20).

Thus, we see that the concern of the prophet is Israel, and not the  
nations.

Jehoahaz, of whom it is also said that he followed after the abomina-  
tions of the nations, ruled after Josiah in 608. Jehoiakim, during whose  
reign (608-597), Habakkuk prophesied, succeeded Jehoahaz. As a result of  
Jehoiakim's evil, the God of Israel sent the nations (His tools) to destroy  
Judah:

(viz., the days of Jehoiakim)

בימיו עלה נבוכדנצר מלך בבל ויהי לו יהויקים  
עבד שלש שנים וישב ויסדר בו. וישלח יהוה בו  
את גדוריו כשדים ואת גדוריו ארם ואת גדוריו מואב  
ואת גדוריו בני עמון וישלחם ביהודה להאבירו  
כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדיו הנביאים. אך  
על פי יהוה היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחסאת  
מנשה ככל אשר עשה. וגם דם הנקי אשר שפך וימלא  
את ירושלם דם נקי ולא אבה יהוה לסלח

(II Ki. 24:1-4).

The first mention of the nations by Habakkuk is in the same vein as that above:

ראו בגוים והביטו והתמהו תמהו כי פעל פעל  
בימיכם לא תאמינו כי ספר יספר. כי הנני מקים  
את הכשדים הגוי המר והנמהר ההולך למרחבי  
ארץ לרשת משכנות לא לו

(Hab. 1:5-6).

But, then the Chaldeans (the tool mentioned above) are to be destroyed by the Lord (Hab. 2:5-20).

This, the destruction of the Chaldeans, leads to the crescendo, the destruction of the nations, for whom he sheds no tears (Hab. 3:6-12).

Jehoiachin (597 B.C.E.), Jehoiakim's successor, continued in the tradition of the old king, in departing from the path of the Law, and as a result the king and many Judeans were taken captive to Chaldea while others were

killed: **והיה כהן מלכיהזקיהו ויהויהכין ויהויהכין ויהויהכין**  
**בגא' וד' אמה יבוא ב ימ' ש' - ש' מופא. ויד'**  
**ס' ינ' אה מלך כסיון ויגל ... (Chron. 36:16-17)**

The next ruler in Judah was Zedekiah (597-586) who ruled until the destruction of Judah in 586.

In II Kings 25, the destruction of Judah by Babylon is described and may be read as background material for the book of Lamentations which will be discussed later.

Jeremiah prophesied during the reign of the last four kings of Judah. Jeremiah was a prophet whom God knew from his conception and who is to prophesy about the nations:

בטרם אצורך בבטן ידעתין ובטרם תצא מרחם  
הקדשתין נביא לגוים נהתיך

(Jer. 1:5).

Though the J.P.S. translation reads unto for the Hebrew, the translation which fits the context of the Book is "about," or "against."

The next reference to the nations would seem to verify this interpretation, as do the later quotations:

ראה הפקדתין היום הזה על הגוים ועל הממלכות  
לנתוש ולנתוץ ולהאביר ולהרוס לבנות ולנטוע

(Jer. 1:10).

Thus Jeremiah is not an internationalist prophet, concerned with the nations, but a prophet preaching to Israel about the nations, about how the latter will be destroyed, and their future.

The nations, Jeremiah tells his listeners and readers, will be gathered unto Jerusalem and no longer do evil. The nations will not necessarily come voluntarily, indeed, it may be that they will be forced to acknowledge Jerusalem as the throne of the Lord:

בעת ההיא יקראו לירושלם כסא יהוה ונקוו אליה  
כל הגוים לשם יהוה לירושלם ולא ילכו עוד אחרי  
שררות לבם הרע. בימים ההם ילכו בית יהודה  
על בית ישראל ויבאו יחדו מארץ צפון על הארץ  
אשר הנחלתי את אבותיכם. ואנכי אמרתי איך אשיתן  
בבנים ואתן לך ארץ חסדה נחלת צבי צבאות גוים  
ואמר אבי תקראו לי ומאחרי לא תשובו

(Jer. 3:17-19).

That the nations will be forced to acknowledge Jerusalem and thus fear Israel seems to be the intent of the above statements; this intent is confirmed by the Lord's statement that the nations are evil and their ways are vanity; these who are held in disdain cannot, certainly, be equals of Israel:

שמעו את הדבר אשר דבר יהוה עליכם בית ישראל.  
כה אמר יהוה אל דרך הגוים אל תלמדו ומאמנות  
השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה. כי חקות  
העמים הבל הוא כי עץ מיער כרתו מעשה ידי חרש  
במעצר. בכסף ובזהב ייפהו במסמרות ובמקבות  
יחזקום ולוא יפיק. כתמר מקשה המה ולא ידברו  
נשוא ינשוא כי לא יצמדו אל תידאו מהם כי לא  
ירעו וגם היטיב אין אותם

(Jer. 10:1-5).

Jeremiah proceeds to invoke God's wrath on the nations who know Him not, not however because they do not worship the God of Israel, but because these foreign nations (those who know Him not) have devoured and consumed Jacob:

ספן חמתך על הגוים אשר לא ידעוך ועל  
מספחות אשר בשמן לא קראו כי אכלו את  
יעקב ואכלהו ואת גוהו השמר

(Jer. 10:25).

Jeremiah specifically declares the wrath of God against Egypt, indicating also that Egypt serves as a tool of the Lord (See Jer. 46), and against the Philistines (Jer. 47); against Moab (Jer. 48); Ammon, Edom, Hazor, Damascus (Jer. 49); Babylon (Jer. 51), Israel's eventual power of these nations is clearly stated:

לכן הנה ימים באים נאם יהוה והשמעתי  
על רבת בני עמון תרועת מלחמה והיתה לתל שממה  
(Jer. 49:2). ובנותיה באש תצתנה וירש ישראל  
את ירשיו אמר יהוה

The reasons for the destruction of the nations are given by Jeremiah:



ונשמד מואב מעם כי על יהוה הגדיל

(Jer. 48:42).

לכן כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל הנני פקד  
אל מלך בבל ואל ארצו כאשר פקדתי אל מלך אשור  
(Jer. 50:18).

כי כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל בת בבל  
כגון עת הדריכה עור מעט ובאה עת הקציר לה.  
אכלנו המסגנו נבוכדנאצר מלך בבל הציגנו כלי  
ריק בלעגנו כתנין מלא כרשו מערני הדיחנו.  
חמסי ושארי על בבל תאמר ישבת ציון ודמי אל  
ישבי כשדים תאמר ירושלם. לכן כה אמר יהוה  
הנני רב את ריבך ונקמתי את נקמתך והחרבתי  
את ימה והובשתי את מקורה

(Jer. 51:33-36).

Thus the reasons for the destruction of these people is punishment for  
magnification of themselves against the Lord of Israel, and having harmed  
Israel (even though as the tools of the Lord).

The nations are naturally viewed as being subject to the power of the  
Lord:

כי ההני קורא לכל משפחות מלכות צפונה  
נאם יהוה ובאו ונתנו איש סכאו פתח שערי  
ירושלם ועל כל חומתיה סביב ועל כל ערי  
יהודה

(Jer. 1:15).

ויהוה אלהים אמת הוא אלהים חיים ומלך עולם  
מקצפו תרעש הארץ ולא יכלו גוים זעמו

(Jer. 10:10).

The nations are referred to as tools in the following passages:

Babylon and Chaldea (Jer. 27:6-22; 4:6-7; 2; 24:1-6; 28:14; 25:9-14; 37:5-8;  
46).

Northern nations (Jer. 1:15; 6:22); Egypt, Babylon, Chaldea (Jer. 42; 45); Nations (Jer. 5:15-18).

Another view of the nations is that their function is also to serve as witnesses of the Lord's deeds:

לכן שמעו הגוים ודעי עדה את אשר במ.  
שמעי ארץ הנה אנכי מביא רעה אל העם הזה  
פרי מחשבותם כי על דברי לא הקשיבו ותורת  
וימאסו בה

(Jer. 6:18-19; See also 18:33; 22:8-9).

The intent seems to be to shame Israel by exposing her before her inferiors.

Another group of "witnessing passages" indicates that the nations by witnessing come to know the greatness of the Lord of Israel and His people Israel, thus leaving Israel in peace:

בככי יבאו ובתחנונים אובילים אוליכם אל  
נחלי סים בדרך ישר לא יכשלו בה כי הייתי  
לישראל לאב ואפרים בכרי הוא. שמעו דבר  
יהוה גוים והגידו באיים ממוחק ואמרו מזרה  
ישראל יקבצנו ושמרו כרעה עדרו. כי פדה  
יהוה את יעקב וגאלו מיד חזק מסנו

(Jer. 31:9-11; See also 33:9).

Another view of the nations which appears from time to time in the Bible is that the nations are dependent on Israel for blessings and curses:

אם תשוב ישראל נאם יהוה אלי תשוב ואם תסיר  
סקוצין מפני ולא תנוד. ונשבעת חי יהוה באמת  
במשפט ובצדקה והתברכו בו גוים ובו יתהללו.  
כי כה אמר יהוה לאיש יהודה ולירושלם נידו לכם  
ניר ואל תזרעו אל קצים. הסלו ליהוה והסרו ערלות  
לבבכם איש יהודה ויטבי ירושלם פן תצא כאש חמתי  
ובערה ואין מכבה מפני רע מעלליכם  
(Jer. 4:1-4).

The last Book to be discussed in this Section is Lamentations, which laments Judah's destruction by her enemies in 586 B.C.E.

We learn first from this lament that there had been an injunction against foreigners entering the Temple:

ידו פרש צר על כל מחמדיה כי ראתה גוים באו  
מקדשה אשר צויתה לא יבאו בקהל לך

(Lam. 1:10).

Next we learn that even though the nations have destroyed Jerusalem, yet they are viewed as being under God's power and part of the divine scheme:

עשה יהוה אשר זמם בזע אמרתו אשר צוה  
מימי קדם הרס ולא חמל וישמח עליך אויב  
הרים קרן צריך

(Lam. 2:17).

The last reference, as characteristic of the tone of the Book, expresses full bitterness toward the nations; here the nations are referred to as servants:

עבדים נסלו בנו פרק אין מידם

(Lam. 5:6).

## Chapter VII

### THE EXILIC PERIOD

Ezekiel and the second Isaiah represent the attitude of Israel during the exilic period. There are strong statements which express the tragedy of the Exile, the hope for the rebirth of Israel and the punishment of the nations involved in her downfall.

It was during this period of captivity that Ezekiel is said to have prophesied. Ezekiel's concern, and this he has in common with the other prophets and authors of Biblical literature, was Israel's welfare and peace.

Early in Ezekiel, we are told that the prophet is sent to the children of Israel who have as a people revolted against God. The Book is directed only to the children of Israel and not to the peoples of the world. For, though the term Goyim is used, it is inconceivable in its context that it could mean anything but Israel, since in the entire Bible only those who have a covenant with God are spoken of as revolting:

ויאמר אלי בן אדם שולח אני אותך אל בני  
 ישראל אל הגוים המורדים אשר סדרו בי המה  
 ואבותם פשעו כי ער עצם היום הזה  
 (Ezek. 2:5).

There is a positive concern for Israel expressed throughout Ezekiel. Even though the people are to be punished because of their sins, they are not abandoned by God:

לכן אמר כה אמר אדוני יהוה כי הרחקתם  
 בגוים וכי הפיצותם  
 (viz; Judah)  
 בארצות ואהי להם למקדש מעם בארצות אשר באו שם  
 (Ezek. 11:16).

God will be as a sanctuary to His people when they are in dispersion. This tells us that the people of the surrounding areas were not considered as equals and were not to be trusted.

Specific mention is made of the concern for Israel's peace and security:

כה אמר אדוני יהוה בקבוצי את בית ישראל מן  
העמים אשר נפצו בם ונקדשתי בם לעיני הגוים  
וישבנו על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב. וישבו  
עליה לבטח ובנו בתים ונטעו כרמים וישבו לבטח  
בעשותי שפטים בכל השאטים אתם מסביבתם וידעו  
כי אני יהוה אלהיהם

(Ezek. 28:25-26).

God is concerned with Israel's peace and prosperity. He will insure these for His people. There is no concern expressed here for the other nations.

In Chapter 36 we are told that God's reputation is tied up with the fate of Israel. To preserve His reputation, God must restore and maintain Israel. The other nations count for nought in this respect, since God and Israel are tied together and not God and the other nations:

In Chapter 37:20-28, we are again told that God and the prophet are concerned with Israel. Israel will be rebuilt and strengthened and sanctified once again. It is stated that the Lord sanctifies Israel.

Up to this point we have been concerned with statements which are positive in nature regarding Israel. Now, we turn to statements which are negative in nature regarding the nations. From these we are able to determine further the nationalistic and anti-internationalistic aspects of the book of Ezekiel. The first group of statements of this type are those which are of a derogatory nature.

ונתתיו ביד הזרים לבז ולרשעי הארץ לשלל  
וחללוה  
(Ezek. 7:21).

In the above passage the term "the wicked of the earth" seems to be a parallel for the term "in the hands of strangers." Thus the foreign nations are said to be wicked.

The next group of passages tells that the prophet and the Israelites of his day did not consider the ways of the nations as being even similar to the ways of the Lord. The ways of the nations and their gods contaminate all who come in contact with them. Thus they should be kept at a distance from Israel:

וידעתם כי אני יהוה אשר בחקי לא הלכתם  
ומשפטי לא עשיתם וכמשפטי הגוים אשר  
סביבותיכם עשיתם

(Ezek. 11:12; See also

20:7; 23:30).

The prophet then turns and prophesies against the nations. He prophesies their destruction and their doom, not once expressing sympathy for them, and not once being concerned for their welfare or peace. The nations are being punished for having wronged Israel in a large or a small degree, as we see in the prophecies concerning:

Ammon (25:1-7),

Moab, Seir (28:8-11; 35),

Edom (25:12-14),

Tyre (26; 27; 28:1-9),

Sidon (28:20-24),

Egypt (29; 30; 31; 32).

The book of Ezekiel is nationalistic in tone in its entirety, and as such expresses an attitude toward the nations. The prophet is told to preach to Israel, not to the nations of the world. The concern of the prophet is for his people Israel, their peace and their security, without any concern whatever for the nations. The nations are described in a derogatory way, their gods and ways are looked down upon, and are not considered as equals.

finally we arrive at the climax where the prophet tells of the destruction of the nations without any concern for them, without any sympathy for them. The nations are to be punished for their opposition to Israel. The nations are held in disdain and reviled by Israel in this period.

Another attitude expressed in Ezekiel toward the nations is that they are tools of the Lord, and that they are subject to God's will in all matters:

ונתתי ביד הזרים לבז ולרשעי הארץ לשלל  
וחללוה

(viz., Judah) (Ezek. 7:24; See also 4:13; 5:11-13; 6:9; 7:21; 16:27).

Isaiah begins by declaring that Israel will be returned to her Lord, and that she will, by God's will and as His gifts, be given nations over which to rule:<sup>1</sup>

החרישו אלי איים ולאמים יחליפו כח יגשו  
אז יגברו יחדיו למשפט בקרבה. מי העיר מסורת  
צדק יקראו לרגלו יתן לפניו גוים ומלכים  
ירד יתן כעפר חרבו כס נדף קשתו

(Is. 41:1-2).

The reference to the "one from the east" may be vague here, but it must of necessity refer to exiled Israel for the remarks are directed to Israel and there are included further promises of victory:

ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתיך זרע אברהם  
אהבי. אשר החזקתיך מקצות הארץ ומאציליה  
קראתיך ואמר לך עבדי אתה בחרתיך ולא מאסתיך.  
אל תירא כי עמך אני אל תשתע כי אני אלהיך  
אמנתיך אף עזרתיך אף תמכתיך בימין צדקי. הן  
יבשו ויכלמו כל הנחרים בך יהיה כאין ויאבדו

1. Snaith, Norman H. "The servant of the Lord in Deutero-Isaiah. Studies in O. T. Prophecy. Edinburgh." T. T. Clark, 1950. P. 192.

אנשי ריבך. תבקשם ולא תמצאם אנשי מצותך יהיו  
כאין וכאפס אנשי מלחמתך. כי אני יהוה אלהיך  
מחזיק ימינך האסר לך אל תירא אני עזרתך

(Is. 41:8-13).

Again the prophet describes the destruction of non-Israelites before Israel. The "one raised up from the north" is again exiled Israel: the North would actually be the Babylonian area according to the travel routes, thus indicating the future returning exiles. Another stipulation indicating that the one raised up from the north is Israel is that one who calls upon God's name:<sup>1</sup>

העירותי מצפון ויאת מצודת שש יקרא בשמי  
ויבא סננים כמו חמר וכמו יוצר ירמס סים.  
כי הניד מראש ונדעה ומלפנים ונאמר צדיק אף אין סניד  
אף אינו מסמיך אף אין שם אפריכס. ואשון לציון  
הנה הנם ולירושלם מבשר אתן. וארא ואין איש וטאלה  
ואין יועץ ואטאלם ויסיבו דבר. הן כלם און אפס  
מפניהם רוח ותהו נסביהם

(Is. 41: 25-29).

The unity of attitude is clear cut. The attitude toward the nations is hatred and hope for their future destruction. Yet, suddenly, if this be considered a part of the original text, God calls His servant Israel to be a light unto the nations:

1. Ibid. P. 193.



אני יהוה קראתיך בזדק ואחזק בידך ואצור  
ואתנך לברית עם לאור גוים

(Is. 42:6).

Any interpretation of this statement which indicates concern for the nations must be ruled out by the tone of the rest of the material in the Second Isaiah and by the question, raised by the omission of גוים in the Codex Sinaiticus which substitutes ישי and by the lack of light of the gentiles in the Septuagint (Codd. A,B.)<sup>1</sup>

The original line of thought now continued; the nations are not God's concern for He has chosen Israel and has given other nations for her and will destroy yet others for having harmed Israel (Is. 43:3-7, 14; See also Is. 45:14 which indicates that Egypt, Shebs, and Ethiopia will be given as ransom to Cyrus for Israel).

The view that Israel is chosen is stated and repeated. There is no mistaking that Israel is God's:

ועתה כה אמר יהוה בראך יעקב ויצרך ישראל  
אל תירא כי גאלתיך קראתי בשםך לי אתה

(Is. 43:0; See also

(Is. 44:1, 21).

No other people was chosen; no nation has the same status as Israel. Indeed, Israel is to be considered as synonymous with God, for God is redeemed in the redemption of Israel:

רבו שמים כי עשה יהוה הריעו תחתיות ארץ  
פצחו הרים רנה יער וכל עץ בו כי גאל יהוה  
יעקב ובישראל יתפאר

(Is. 44:23).

God, we are told, will subdue nations and destroy them before Cyrus for the sake of Israel. Cyrus, however, is only God's tool:

1. Ibid. P. 194.

כה אמר יהוה למשיחו לכורש אשר החזקתי  
בימינו לרד לפניו גוים ומתני מלכים אפתח  
לפתח לפניו דלתים ושערים לא יסגרו. אני  
לפניך אלך והדורים אושר דלתות נחושה אשבר  
ובריחי ברזל אנדע. ונתתי לך אוצרות חשך  
ומסתמי מסתרים למען תדע כי אני יהוה הקורא  
בשמן אלהי ישראל. למען עבדי יעקב וישראל  
בחירי ואקרא לך בשמן אכנך ולא ידעתני

(Is. 45:1-4).

The above reference to Cyrus indicates that he did not know God, and thus confirms the other passages, referring to the "one raised up from the North," though vague, as referring to Israel rather than to Cyrus, for it is Israel who knew God from the beginning.

The servant (Israel, or part of Israel) is to be a light of the nations:

ויאמר נקל מהיותך לי עבד להקים את שבטי  
יעקב ונצירי ישראל להשיב ונתתיך לאור גוים  
להיות ישועתי עד קצה הארץ. כה אמר יהוה גאל  
ישראל קדושו לבזה נפש למתעב גוי לעבד משלים  
מלכים יראו וקמו שרים וישתחוו למען יהוה  
אשר נאמן קדש ישראל ויבחרך

(Is. 49:6-7).

Israel will be feared and loved, for both she and God have been redeemed; the light of the nations being a means of informing the nations of this redemption:

כה אמר אדני יהוה הנה אשא אל גוים ידי  
ואל עמים ארים נסי והביאו בניך בחזן ובנתיך  
על כתף תנשאנה. והיו מלכים אמניך ושרותיהם  
מיניקתיך אפים ארץ יסתחוו לך ועפר רגליך  
ילחכו וידעת כי אני יהוה אשר לא יבשו קוי.  
היקח מגבור מלקוח ואם שבי צדיק ימלט. כי כה אמר  
יהוה גם שבי גבור יקח ומלקוח עריץ ימלט ואת  
יריבך אנכי אריב ואת בניך אנכי אוסיע. והאכלתי  
את מוניך את בשרם וכעסים דמם ישכרון וידעו  
כל בשר כי אני יהוה מושיעך וגאלך אביר יעקב

(Is. 49:22-26).

The foregoing interpretation of גוים אור is justified further by the use  
of אור עמים :

הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו כי תורה  
מאתי תצא ומשפטי לאור עמים ארניע

(Is. 51:4).

The following seems to indicate a warning to the nations of their punishment  
and destruction:

קרוב צדקי יצא ישעי וזרעי עמים ישפטו אלי  
איים יקרו ואל זרועי ייחלון. שאו לשטים עיניכם  
והביטו אל הארץ מתחת כי שמים כעשן נמלחו והארץ  
כבגד תבלה וישביה כמו כן ימותון וישועתי לעולם  
תהיה וצדקתי לא תחת

(Is. 51:5-6).

Jerusalem will be rebuilt and clean; Zion will be left in peace. The  
nations, being considered unclean, are forbidden entry into the Holy City:

עורי עורי לבשי עון ציון לבשי בגדי  
תפארתך ירושלם עיר הקדש כי לא יוסיף  
יבא בך עוד ערל וטמא

(Is. 52:1; See also

Is. 52:11).

Israel's desire in her new glory will be security and peace:

מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום  
מבשר טוב משמיע ישועה אמר לציון מלך אלהיך. קול צפין  
נשא קול יחדיו ירגנו כי עין בעין יראו בשוב  
יהיה ציון. פצחו רגנו יחדיו חרבות ירושלם  
כי נחם יהוה עמו גאל ירושלם. חשף יהוה את זרוע  
קדשו לעיני כל הגוים וראו כל אפסי ארץ את  
ישועת אלהינו

(Is. 52:7-10).

She will use all means, including subjugation of the other nations, to attain  
her goal:

כי ימין ושמאל תפרצי וזרעך גוים יירש  
וערים נשמות יושיבו

(Is. 54:3; See also Is. 55:4-5).

הן עד לאומית נתתיו נגיד ומצוה לאמים  
הן גוי לא תדע תקרא וגוי לא ידעון  
אליך ירוצו למען יהוה אלהיך ולקדוש  
ישראל כי פארך

(Is. 55:4-5).

Chapters 56-66 of Isaiah derive according to many scholars, from a Third  
Isaiah. There are portions in these chapters which express an attitude simi-  
lar to that of Jonah and Ruth, and therefore cannot possibly be a part of  
the Second Isaiah, while the other parts express diametrically opposing views.  
This conflict in attitudes seems to verify the theory held by some that Isaiah  
56-66 is the fruit of several pens.

עורי עורי לבשי ערך ציון לבשי בגדי  
תפארתך ירושלם עיר הקדש כי לא יוסיף  
יבא בך עוד ערל וטמא

(Is. 52:1; See also

Is. 52:11).

Israel's desire in her new glory will be security and peace:

מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום  
מבשר טוב משמיע ישועה אמר לציון מלך אלהיך. קול צפין  
נשאו קול יחוריו ירגנו כי עין בעין יראו בשוב  
יהיה ציון. פצחו רגנו יחוריו חרבות ירושלם  
כי נחם יהוה עמו גאל ירושלם. חשף יהוה את זרוע  
קדשו לעיני כל הגוים וראו כל אפסי ארץ את  
ישועת אלהינו

(Is. 52:7-10).

She will use all means, including subjugation of the other nations, to attain her goal:

כי ימין וטמאל תפרצי וזרעך גוים יירש  
וערים נשמות יושיבו

(Is. 54:3; See also Is. 55:4-5).

הן עד לאומית נתתיו נגיד ומצוה לאמים  
הן גוי לא תדע תקרא וגוי לא ידעוך  
אליך ירוצו למען יהוה אלהיך ולקדוש  
ישראל כי פארך

(Is. 55:4-5).

Chapters 56-66 of Isaiah derive according to many scholars, from a Third Isaiah. There are portions in these chapters which express an attitude similar to that of Jonah and Ruth, and therefore cannot possibly be a part of the Second Isaiah, while the other parts express diametrically opposing views. This conflict in attitudes seems to verify the theory held by some that Isaiah 56-66 is the fruit of several pens.

קומי אורי כי בא אורך וכבוד יהוה עליך זרח. כי  
הנה החטך יכסה ארץ וערפל לאמים ועליך יזרח יהוה  
וכבודו עליך יראה. והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה  
זרחך. שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו לך  
בניך מרחוק יבאו ובנתיך על צד תאמנה אז תראי  
ונהרת ופחד ורחב לבבך כי יהפך עליך המון ים חיל  
גוים יבאו לך. שפעת גמלים תכסך בכרי מדין ועיפה  
כלם משבא יבאו זהב ולבונה ישאו ותהלות יהוה  
יבשרו. כל צאן קדר יקבצו לך אילי נביות ישרתונך  
יעלו על רצון מזבחי ובית תפארתי אפאר. מי אלה  
כעב תעופינה וכיונים ארבותיהם. כי לי איים יקוו  
ואניות תרשיש כראשונה להביא בניך מרחוק כספם  
וזהבם אתם לשם יהוה אלהיך ולקדוש ישראל כי  
פארך. ובנו בני נכר חומותיך ומלכיהם ישרתונך כי  
בקצפי הכיתין וברצוני רחמתיך. ופתחו שעריך תמיד  
יוםם ולילה לא יסגרו להביא אליך חיל גוים ומלכיהם  
נהוגים. כי הגוי והממלכה אשר לא יעברוך יאבדו  
והגוים חרב יחרבו. כבוד הלבנון אליך יבוא ברוש  
תדהר ותאשור יחדו לפאר מקום מקדשי ומקום רגלי  
אכבוד. והלכו אליך שחוח בני מעניך והשתחוו על  
כפות רגליך כל סנאצין וקראו לך עיר יהוה ציון קדוש  
ישראל. תחת היותך עזובה ושנואה ואין עובר ושמתך  
לגאון עולם משוש דור ודור. וינקת חלב גוים ושד  
מלכים תינקי וידעת כי אני יהוה מושיעך וגאלך אביר  
יעקב. תחת הנחשת אביא זהב ותחת הברזל אביא  
כסף ותחת העצים נחשת ותחת האבנים ברזל ושמתי  
פקדתך שלום ונגסיך צדקה. לא ישמע עוד חמס  
בארצך שד ושבר בגבולין וקראת ישועה חומתיך  
ושעריך תהלה. לא יהיה לך עוד השמש לאור יוםם  
ולנגה הירח לא יאיר לך והיה לך יהוה לאור עולם  
ואלהיך לתפארתך. לא יבוא עוד שמסך וירחך לא  
יאסף כי יהוה יהיה לך לאור עולם ושלמו ימי אבלך  
ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מסעו מעשה  
ירי להתפאר. הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום  
אני יהוה בעתה אחישנה

(Is. 60; See also Is. 61, 62, 72).

This new glory of Israel received at the expense of the nations will be recompense for Israel's suffering and as punishment of the nations, for the nations have been trodden upon in revenge for Israel's punishment:

כי יום נקם בלבי ושנת גאולי באה. ואביס  
ואין עזר ואשתומם ואין סומך ותושע לי זרעי  
וחמתי היא סמכתי. ואבוס עמים באפי ואשכרם  
בחמתי ואוריד לארץ נצחם

(Is. 63:4-6).

The last reference of this period (exilic or post-exilic) indicates strong nationalism, and lack of concern for the nations as in the Second Isaiah . . . Israel will dwell in peace and be rich with the wealth of the nations:

כי כה אמר יהוה הנני נושא אליה כנהר  
שלום וכנחל שופך כבוד גוים וינקתם על  
צד תנשא ו על ברכים תשעשעו

(Is. 66:12).

## Chapter VIII

### THE IMMEDIATE POST-EXILIC PERIOD

The Post-exilic Period is described as that period in which small numbers of Israelites returned from Babylonian captivity to Judah, but prior to the larger immigrations and revitalization of life under Ezra and Nehemiah. This period was the beginning of a rebirth as seen by the rebuilding of the Temple and the return of some of the captives. There existed during this period friendly relations between Israel and Persia, as is evident from the fact that permission was granted for Israelites to return to their land (the whole of which problem is more fully discussed in Chapter 10).

The existence of friendly relations between Israel and other nations did not change the fact that Israel needed much to return her to her past glory and security. Haggai, among various promises, includes the statement that the nations will bring their riches to Jerusalem. "Riches" must be the translation of the Hebrew since the passage continues to say that the gold is God's and the silver is God's. Thus the concern expressed is for Israel's welfare and a promise of bettering her position at the expense of the nations, through forced contributions:

והרעשתי את כל הגוים ובאו חסרת כל הגוים  
ושלאתי את הבית הזה כבוד אמר יהוה צבאות. לי  
הכסף ולי הזהב נאם יהוה צבאות  
(Haggai 2:7-8).

Zechariah informs his compatriots that God is still with them, indeed, He will work on their behalf with jealous zeal:



וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי קוֹל לְאֹמֶר כֹּה אָמַר  
יְהוָה צְבָאוֹת קְנֵאתִי עִירוֹתַי וְעַמִּי קְנֵאתִי אֶתְנֶנּוּ לִי וְהָיָה  
לְעָדוֹת אֶתְנֵנּוּ לִי עַל הַגּוֹיִם הַשֹּׂנְאִים אֶתְנֵנּוּ לִי וְהָיָה לְעָדוֹתַי.

(Zech. 1:14-15).

Further, Israel is informed by God (this making the statement more emphatic) that she will have revenge on the nations (God's tool) who scattered her:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי קוֹל לְאֹמֶר כֹּה  
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת קְנֵאתִי לִירוּשָׁלַם וְלַצִּיּוֹן  
קְנֵאתִי גְדוּלָּה. וְקֶצֶף גְּדוּלָּה אֲנִי קֶצֶף עַל הַגּוֹיִם  
הַשֹּׂנְאִים אֶתְנֵנּוּ לִי עַל הַגּוֹיִם הַשֹּׂנְאִים עֲזָרוֹ לְרַעַתָּה.

(Zech. 2:4).

These nations, when spoiled, will then become servants of Israel:

כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אַחֲרַי כְּבוֹד שְׁלַחְנִי  
אֶל הַגּוֹיִם הַשֹּׁלְלִים אֲתָכֶם כִּי הִנֹּכַח בְּכֶם נֹכַח  
בְּבֵת עֵינֵינוּ. כִּי הִנֹּכַח מִנִּיף אֶת יָדֵי עֲלֵיהֶם  
וְהָיוּ שְׁלָל לְעַבְדֵיהֶם וְיִדְעוּתָם כִּי יְהוָה צְבָאוֹת  
שְׁלַחְנִי.

(Zech. 2:12-13).

Israel looks back at her past glory and empire, and promises herself that she will regain this greatness by suppressing the nations which suppressed her. This theme indicates a desire for both revenge and security:

כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עַד אֲשֶׁר יִבְאוּ עָמִים  
וְיִשְׁבּוּ עָרִים רַבּוֹת. וְהָלְכוּ יוֹשְׁבֵי אֶחָת אֶל  
אֶחָת לֵאמֹר גִּלְכָּה הַלֹּךְ לַחֲלוֹת אֶת פְּנֵי יְהוּדָה  
וּלְבָקֵשׁ אֶת יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵיהֶם גִּם אֲנִי. וְבָאוּ  
עָמִים רַבִּים וְגוֹיִם עֲצוּסִים לְבָקֵשׁ אֶת יְהוָה  
צְבָאוֹת בִּירוּשָׁלַם וּלְחַלּוֹת אֶת פְּנֵי יְהוָה  
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת בַּיָּמִים הָהֵמָּה אֲשֶׁר  
יִחְזִיקוּ עֲשֶׂרָה אֲנָשִׁים מִכָּל לִשְׁנוֹת הַגּוֹיִם  
וְהִחְזִיקוּ בְכֶנֶף אִישׁ יְהוּדִי לֵאמֹר גִּלְכָּה  
עִמָּכֶם כִּי שִׁמְעֵנוּ אֱלֹהִים עִמָּכֶם.

(Zech. 8:20-23).

What has been cited above is not what can be called conversion. The nations will seek God and as a result serve Israel. They will know that God

is with Israel, they will be witnesses to this and therefore seek out Israel to pay her tribute in order to obtain protection. For Israel, all of this weakness on the part of the nations accomplishes her hope for peace and security.

The chosenness of Israel above all other nations is implied in Malachi, for it states that Jacob was chosen above his brother Esau, thus Israel was chosen above Edom; from evidence in other passages we know that this chosenness is extended to be above all nations. It is also stated that Edom will be destroyed:

מִטָּא דְּבַר יְהוָה אֶל יִשְׂרָאֵל בְּיַד מַלְאָכָיו. אֶהְיֶינָהּ  
אֲתֶכֶם אֲמַר יְהוָה וְאַפְרַתָּם כִּמְהָ אֶהְבַּתְנוּ הַלּוֹא אִנִּי  
עָשִׂי לִיעֶקֶב נָאִם יְהוָה וְאֶהְבֵּךְ אֶת יַעֲקֹב. וְאֶת  
עֵשָׂו שְׂנֵאתִי וְאֶשְׂיֵם אֶת הָרִירוֹ שְׂמִמָּה וְאֶת נַחֲלָתוֹ  
לְתִנּוֹת מִדְבָּר. כִּי תֹאמַר אֲדוֹם רִשְׁשָׁנוּ וְנִשְׁטַב  
וְנִבְנָה חֲרֻבוֹת כֹּה אֲמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִמָּה יִבְנוּ  
וְאֲנִי אֶהְרֹס וְקִרְאוּ לָהֶם גְּבוּל רִשְׁעָה וְהָעַם זֶעֶם  
יְהוָה עַר עוֹלָם

(Mal. 1:1-4).

As a result of the destruction of Edom, Israel will be reassured that the nations are subject to the will of God:

וְעֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה וְאַתֶּם תֹּאמַרְוּ יְגֹדֵל יְהוָה  
מַעַל לְגְבוּל יִשְׂרָאֵל

(Mal. 1:5).

This leads to a statement reproving Israel for not having followed the statutes of the Lord, and finally an expression of deep displeasure with Israel in stating that God has other faithful worshippers:

ועתה חלו נא פני אל ויחננו מידכם היתה  
זאת הישא מכם פנים אמר יהוה צבאות. מי  
גם בכם ויסגר דלתים ולא תאירו מזבחי  
חנם אין לי חפץ בכם אמר יהוה צבאות  
ומנחה לא ארצה מידכם. כי סמורת שמש ועד מבוא  
גדול שמי בגוים ובכל מקום מקטר מגש לשמי  
ומנחה טהורה כי גדול שמי בגוים אמר יהוה צבאות

(Mal. 1:9-11).

The latter statement can only be understood, in the context of the remainder of the Bible and Jewish history, as a purely literary device meant to reprove the pries in order to awaken them to the fact that they, the priests of the chosen people, have not conducted themselves properly:

בן יכבד אב ועבד אדניו ואם אב אני איה  
כבודי ואם אדונים אני איה מוראי אמר יהוה  
צבאות לכם הכהנים בוזי שמי ואמרתם במה  
בזינו את שמך

(Mal. 1:6).

Indeed, the above reference need not refer to the nations at all; it may well refer to sacrifices offered by Israel in all places of the dispersion for God was great and His name was great among them in their dispersion among the nations.

There follows an outcry against intermarriage (a further support for the above arguments) which is viewed as a malpractice by Israel:

בגדה יהודה ותועבה נעשתה בישראל ובירושלם  
כי חלל יהודה קדש יהוה אשר אהב ובעל בת אל  
נכר  
(Mal. 2:11).

Israel was concerned with her own return and welfare; she looked to her future in the hope that it would equal her glorious past. The nations are viewed only as a possible source for Israel's renewed wealth and glory.

The Book of Joel which is dated as having its origin in the immediate post-exilic period (approximately 522-517 B.C.E.) has only a few references to the nations.<sup>1</sup>

The predominant attitude toward the nations which is expressed in Joel is that of disdain and unfriendliness.

The author, expressing Israel's attitude, finds that reproach is synonymous with the nations:

בין האולם ולמזבח יבכו הכהנים משרתי  
יהוה ויאמרו חוסה יהוה על עמך ואל תתן  
נחלתך לחרפה למשל בם גוים למה יאמרו  
בעמים איה אלהיהם

(Joel 2:17).

Again, the author, expressing Israel's attitude, shows disdain for the nations. The nations are disregarded, are regarded as having no value, for it is stated that the nations will be destroyed in revenge for what they have done to Israel (Joel Chapter 4).

The view that the nations are subject to the will of God is also expressed in this book:

ויצן יהוה ויאמר לעמו הנני שלח לכם את הרגון  
והתירוש והיצהר ושבעתם אתו ולא אתן אתכם  
עור חרפה בגוים. ואת הצפוני ארחיק מעליכם  
והדחתיו אל ארץ ציה ושם את פניו אל הים  
הקדמני וספרו אל הים האחרון ועלה באש  
ותעל צחנתו כי הגדיל לעשות

(Joel 2:19-20).

The material for this period supplements that of the other period; the major attitudes toward the nations being expressed.

---

1. Albright, W. F. Review of Pfeiffer, Robert H. Introduction to the O.T."  
Journal of Biblical Literature. LXI (1942). P. 120.

## Chapter IX

### THE LATER POST-EXILIC PERIOD

The Book of Esther gives us a glimpse of Israel's attitude toward the nations during the Post-exilic period.

The Book of Esther relates that Esther (an Israelitess) is forced by royal command to appear with the other girls from the Persian Empire before the king that he may choose a wife from among them. Esther who is chosen, enters into marriage with the king. To this point, we know only that Esther is forced to marry a non-Israelite (Esth. 2:7-8, 17).

However the fact that Esther did not make known to the king that she was an Israelitess indicates a lack of friendly feeling toward Israel in the Empire:

לא הוידה אסתר את עמה ואת מולדתה  
כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד

(Esth. 2:10; See also Esth. 2:20).

This lack of good relation is confirmed when Haman is granted permission to destroy the Israelites in the Empire (Esth. 3:8-13).

There is evidence in the book that the anti-Israel feeling that existed and was encouraged had at its roots in economic considerations.

The Israelites having been granted permission by the king of Esther's request to defend themselves by killing and destroying them proceeded to ordain these days for future generations as days of feasting over the destruction of the enemy (Esth. 9:4-32).

The whole book speaks poorly of the non-Israelite and their desire for destruction. If Israel were really concerned with the welfare of non-Israelites, one would expect, after the Israelite victory, mourning for the foreign dead, but we see only joy and feasting for Israel's victory. The indication is that the enemy is not a concern of Israel, only Israel and her welfare is a concern of Israel.

## Chapter X

### THE PERIOD OF THE RESTORATION

#### A. EZRA AND NEHEMIAH

#### B. RUTH AND JONAH

#### C. PSALMS

#### D. JOB, PROVERBS, CANTICLES, ECCLESTIASTES

##### A.

The historical literature of the restoration period begins with an account of Israel's return to Jerusalem and its environs and the commencement of the rebuilding of the Temple. Note how the nations, even those that subdued Israel, are viewed as being under the rule of the Lord and even as His tools:

ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דבר יהוה  
מפי ירמיה העיר יהוה את רוח כרש מלך פרס  
ויעבר קול בכל מלכותו וגם במכתב לאמר.  
כה אמר כרש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי  
יהוה אלהי השמים והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם  
אשר ביהודה

(Ezr. 1:1-2; See also Neh. 7:24, 27-28).

If we look solely to the wording of the royal edict, however, we note that to the Persians, Israel's God is only one of many gods, specifically the god of heaven who certainly is as worthy of worship as the god of earth or the sea or the underworld. It is the implied monotheistic interpretation of Ezra that is significant, as if Cyrus himself acknowledges Israel's God as the true and only Deity.

In the recounting of the first migration to Jerusalem, there is mention of those among the immigrants who could not "tell their father's home, and their see, whether they were of Israel." This inclusion indicates that there

must have been those whose Israelite genealogy was questioned, but yet were permitted to go up to Jerusalem. The benefit derived from those additional hands and backs in the hour of rebirth was decidedly Israel's, for these very people who were accepted were also rejected from certain privileges, namely, those of the priesthood (See Ezz. 2:59-63; Neh. 7:61-65).

The people of questionable strain among the immigrants to Israel were accepted at least to a fair degree for we are told that they participated in the Passover. Yet while being accepted in the community they were prohibited from the privileges of priesthood; *for the nations from which they stemmed were considered filthy:*

כי הסתרו הכהנים והלויים כאחר כלם סהורים  
וישחטו הפסח לכל בני הגולה ולאחיהם הכהנים  
ולחם. ויאכלו בני ישראל השבים מהגולה  
וכל הנבדל מטמאת גויי הארץ אלהם לדרס ליהוה  
אלהי ישראל. ויעשו חג מצות שבעת ימים בשמחה  
כי שמחם יהוה והסב לב סלך אשור עליהם לחזק  
ידיהם במלאכת בית האלהים אלהי ישראל

(Ezz. 6:20-22).

The foregoing quotations point to a possible acceptance of the God of Israel by certain non-Israelites who were accordingly accepted into the community of Israel. There is no indication, however, that Israel sought converts or even looked with favor upon them.

When the work on the Temple was to begin, the local inhabitants of the land (Samaritans, the rest of the Canaanites, etc.), who professed belief in the God of Israel, asked permission to help in the rebuilding. Israel, however, refused to recognize these people as on a par with her and consequently refused them a share in the rebuilding of the Temple:



וישמעו צרי יהודה ובנימן כי כני הגולה בונים  
היכל ליהוה אלהי ישראל. וישו אל זרובבל ואל  
ראשי האבות ויאמרו להם נבנה עמכם כי בכם  
נדרוש לאלהיכם ולא אנחנו זבחים מימי אסר  
חדן מלך אשור הסעלה אתנו פה. ויאמר להם  
זרובבל וישוע ושאר ראשי האבות לישראל לא לכם  
ולנו לבנות בית לאלהינו כי אנחנו יחד נבנה  
ליהוה אלהי ישראל כאשר צונו המלך כורש מלך פרס

(Ezr. 4:1-4).

From the foregoing, it is clear that where obtained a doubt as to whether a specific individual was an Israelite by blood and inheritance and he desired so to be considered, then the doubt would be resolved in his favor; but where one was clearly of non-Israelite blood, then regardless of belief, religious practice and all other considerations, he was categorically denied admission into the community of Israel. It is significant to note that to the non-Israelite in the Land of Israel, the motivating factor was not acceptance into Israel's peoplehood, but into Israel's cult, to the end that the God of the Land in which these non-Israelites lived might be served by them. The contrary construction is uniquely Jewish as if to say that those ethnic aliens recognized Israel as a chosen people and hence desired to become one with them.

The reaction to this inimical attitude of Israel toward her neighbors in the Land was violent and obstructive hostility, clearly manifest on their part (Ezr. 4:5-7; 4:17-24).

Generally, the Books indicate that as between the returned exiles and the Persian regime a friendly relationship obtained which deteriorated only later to be resumed during the reign of Darius at which time the work on the building of the Temple, which had been halted by imperial decree, was renewed. (Ezr. - ~~Chron.~~<sup>Ch.</sup> 5; 6:11-15). This bettering of relations with the Persians is viewed as a consequence of the power that the Lord has over nations:

יהוה הסב לב מלך אשור עליהם לחזק ידיהם במלאכת

בית האלהים אלהי ישראל

(Ezr. 6:22; See also Ezr. 7:25, 27-28; 8:22).

Israel's selective attitude, or attitude of isolation which had been marked in earlier periods continued on and was expanded, being especially manifest in the area of marriage. Prohibitions were leveled against marriage with non-Israelite women of the Land, Egyptians, and foreign women generally:

וככלות אלה נגשו אלי השרים לאמר לא נבדלו העם  
ישראל והכהנים והלויים מעמי הארצות כתעבותיהם  
לכנעני החתי הפרזי היבוסי העמני המאבי המצרי  
והאמרי. כי נשאו מבנותיהם להם ולבנותיהם והתערבו  
זרע החדש בעמי הארצות ויד השרים והסוֹגִיִּים היתה  
במעל הזה ראשונה. וכשמעי את הדבר הזה קרעתי  
את בגדי ומעילי ואמרטה מסער ראשי וזקני ואסבה  
מסומם. ואלי יאספו כל חור בדברי אלהי ישראל  
על מעל הגולה ואני ישב מסומם עד לסנחת הערב.  
ובסנחת הערב קמתי מתעניתי ובקרעתי בגדי ומעילי  
וכרעתי על ברכי ואפשרה כפי אל יהוה אלהי.  
ואמרה אלהי כשתי ונכלמתי להרים אלהי פני אליך כי  
עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד לשמים.  
סימי אבותינו אנחנו באשמה גדלה עד היום הזה ובעונתינו  
נתנו אנחנו מלכינו כהנינו ביד מלכי הארצות בחרב  
בשבי ובבזה ובכשת פנים כהיום הזה. ועתה כמעט  
רגע היתה תחנה מאת יהוה אלהינו להשאיר לנו  
פליטה ולתת לנו יתר במקום קדשו להאיר עינינו  
אלהינו ולתתנו מחיה מעט בעבדתנו. כי עבדים אנחנו  
ובעבדתנו לא עזבנו אלהינו ויס עלינו חסד לפני מלכי  
פרס לתת לנו מחיה לרום את בית אלהינו ולהעמיד  
את חרבתינו ולתת לנו גדר ביהודה ובירושלם. ועתה  
מה נאמר אלהינו אחרי זאת כי עזבנו מצותיך. אשר  
צוית ביד עבדיך הנביאים לאמר הארץ אשר אתם באים  
לרשתה ארץ נדה היא בנדת עמי הארצות בתועבותיהם  
אשר מלאוה מפה אל פה בטמאתם. ועתה בנותיכם  
אל תתנו לבנותיהם ובנותיהם אל תשא לבניכם ולא  
תדרשו שלום וטובתם עד עולם למען תחזקו ואכלתם  
את טוב הארץ והורשתם לבניכם עד עולם. ואחרי  
כל הבא עלינו בפעשינו הרעים ובאשמתנו הגדולה כי  
אתה אלהינו חשכת למטה מעונינו וננתה לנו פליטה  
כזאת. הנשוב להפר מצותיך ולהתחתן בעמי התעבות  
האלה הלוא תאנף בנו עד כלה לאיך שארית ופליטה

יהוה אלהי ישראל צדיק אתה כי נשארנו פליטה  
כהיום הזה הננו לפניך באשמתינו כי אין לעמוד  
לפניך על זאת  
(Ezr. 9; See also Ezr. 10:1-4, 10-17).

The basis for the restrictions on relations with foreigners and separation of Israel from the other peoples is one which may have been predominately religio-cultural, as evidenced by the constant harping on the abominations performed by these people. On the other hand, the religious aspects may have been a pious cloak for a movement designed to effect a greater measure of internal political hegemony, by creating an ethnically homogenous population against some future time of revolt for the achievement of national political autonomy and independence. Actually, in Israel, the people, the cult and the state were inextricably combined.

Nehemiah is blunt in his expression of hatred for the various peoples in the area who have attacked or attempted to harm Israel.

The wrath of God is invoked on the Samaritans and Ammonites in the person of three individuals who are reported as having mocked Israel's work in rebuilding the Temple:

ויהי כאשר שמע סנבלס כי אנחנו בונים את  
החומה ויחר לו ויבעס הרבה וילעז על היהודים.  
ויאמר לפני אחיו וחיל שמרון ויאמר מה היהודים  
האמללים עשים היעזבו להם היזבחו היכלו ביום  
היחיו את האבנים מעדמות העפר והם שרופות.  
וסוביה העמני אצלו ויאמר גם אשר הם בונים  
אם יעלה שועל ופרץ חומת אבניהם. שמע אלהינו  
כי היינו כוזה והשב חרפתם אל ראשם ותנם  
לבוזה בארץ שביה. ואל תכס על עונם וחטאתם  
מלפניך אל תסחה כי הכעיסו לנו הברונים. ונבנה  
את החומה ותקשר כל החומה עד חציה ויהי לב  
לעם לעשות

(Neh. 5:35-38; See also

Neh. 2:17-20).

The emphasis with Nehemiah, as with Ezra, is separation of Israel

from the foreign peoples which also meant separation of families:

ושאר העם הכתנים הלויים השוערים המשררים  
הנתינים וכל הנכדל מעמי הארצות אל תורת  
האלהים נשיהם בניהם ובנותיהם כל יודע  
מבין. מחזיקים על אחיהם אדיריהם ובאים  
באלה ובשבועה ללכת בתורת האלהים אשר  
נתנה ביד משה עבד האלהים ולשסור ולעשות  
את כל המצות יהוה אדנינו ומשפטיו וחקיו.  
ואשר לא נתן בנתינו לעמי הארץ ואת  
בנותיהם לא נקח לבנינו

Hebrew Union College  
Jewish Institute of Religion  
Library

(Neh. 10:29-32).

In the repeating of the earlier laws, restrictions applying at one time only to Moabite and Ammonite to prevent them from entering the congregation of Israel were extended to all foreigners:

ביום ההוא נקרא בספר משה באזני העם ונמצא  
כתובו אשר לא יבוא עממי ומואבי בקהל האלהים  
עד עולם. כי לא קדמו את בני ישראל בלחם  
ובמים וישכר עליו את בלעם לקללו ויהפך אלהינו  
הקללה לברכה. ויהי כשמעם את התורה ויבדילו  
כל ערב מישראל  
(Neh. 13:1-3).

This theme of separation from foreigners is repeated, but now based on the fear that Israel might fall victim to linguistic and religious assimilation. So here quite clearly we are told that Israel's isolationists, attitude is based on religio-cultural considerations.

#### B.

The books of Ruth and Jonah seem to introduce a new attitude on the part of Israel toward the nations. The attitude there expressed is not even hinted at elsewhere in the Bible.

There is evidence to indicate that the Book of Ruth was written as propaganda for a new attitude toward foreigners, and is not historical.

The names of the characters indicate the 'characters' fate in the story and the Moabite origin of Ruth, the major figure of the story, is constantly brought to the attention of the reader, thus marking her as a symbol or example.

The story begins by recounting the migration of a Judean family to Moab because of a famine and adds that the sons took their wives of the women of Moab, one of these women being Ruth.

The sons having died, Ruth returned to Israel with her mother-in-law. Ruth, the Moabite, accepted Israel as her people and Israel's God as her God (Ru. 1:16).

Yet, after these events Ruth is still referred to as a Moabite and

**וְכָרְמִי:**

וְתִשָּׁב נַעֲמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כִּלְתָּה עִמָּה הַשָּׂבָה  
מִסְדֵּי מוֹאָב וְהָמָּה בָּאוּ בֵּית לַחֵם בְּתַחֲלַת קִצִּיר שְׁעָרִים

(Ruth 1:22; See also 2:2, 2:6, 2:21; 4:5, 4:10).

This emphasis on Ruth's Moabite origin may well have been designed to remind the reader that there are foreigners who are "good" people and worthy of acceptance into the Congregation of Israel.

The fact that Ruth is good is brought out clearly in the whole story and more specifically in Boaz's remarks to her in the field:

וְתַפּוּל עַל פְּנֵיהֶם וְתִשְׁתַּחֲוּ אֲרֻצָּה וְתֹאמַר אֲלֵיהֶם מְרוּעַ  
מִצֵּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירָנִי וְאֲנֹכִי בִּכְרִיָּה. וַיַּעַן  
בָּעֵז וַיֹּאמֶר לָהּ הֲגֹד הֲגֹד לִי כָּל אֲשֶׁר עֲשִׂית אֵת  
תַּחֲנוּן אֲחֵרִי מִתְּ אִישׁךָ וְתַעֲזֹבִי אֲבִיךָ וְאֶמֶן וְאֶרֶץ  
מִלְּדָתְךָ וְתִלְכִּי אֵל עַם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ תַּחֲנוּל שְׁלֹשׁוֹם.  
יִשְׁלַם יְהוָה פְּעֶלְךָ וְתֵהִי מְשֻׁכֶּרֶת שְׁלֹמָה מֵעַם יְהוָה  
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו

(Ruth 2:10-12).

The significant point and climax of the story is the marriage of Boaz, a Judean, to Ruth (Ruth 4:13).

The book ends by establishing a geneological link between Boaz, his wife Ruth and King David (Ruth 4:16-22).

This Book and its theme of the existence of good among foreign women and the propriety of Judeans marrying them may well have been intended as a protest against the family separations resulting from the decrees of Ezra and Nehemiah. The fact that such decrees were possible and that the story of Ruth came to be written indicates that generally Judah's attitude toward foreigners was unfriendly in terms of intermarriage. There is certainly no indication of active proselytism having existed in this period.

The Book of Jonah also appears to be a reaction to the general trend of this period.

Jonah, a prophet, is sent to preach to a pagan city; he attempts to avoid his mission by escaping in a vessel whose destination is Tarshish.

In the first chapter of the book, pagan seamen are described as accepting the Lord of the Hebrews in order to obtain his saving powers. This occurs after they are told that the storm they are experiencing can be calmed by tossing Jonah into the sea. The seamen, however, show their righteousness by trying to save him by reaching the shore. Their attempts at prayer and reaching the shore having failed, they find no recourse but to toss Jonah into the sea:

Finally, Jonah, having no choice but to obey God's Command, goes to Nineveh to prophesy to her. It is stated that Nineveh "believed God": after receiving Jonah's warning that they should either repent or the city would be destroyed. God showed his compassion for the people of Nineveh and did not destroy them. The moral summary is to be found in its closing

words: ויאמר יהוה אתה חסד על הקיקיון אשר לא עמלת  
בו ולא גדלתו שכן לילה היה ובן לילה אבד. ואני לא  
אחוס על ניבונה העיר הגדולה אשר יש בה הרבה חסדים  
(Jonah 4:10-11). רבו אדם אשר לא ידע בן ימינו לשמאלו  
ובהמה רבה

which would seem to foreshadow the post-Biblical Jewish attitude that the righteous of all nations would enjoy a part in the world to come (partake in Salvation).

The messages of the books of Ruth and Jonah, if they are indeed friendly to the nations, are definitely minority views in the Bible. The plea for acceptance of foreigners and the presentation of God showing compassion and concern for a foreign nation are strong replies to the attitudes of Ezra and Nehemiah.

C.

Several attitudes toward the nations are found present in the book of Psalms. The predominant attitude, as in the other parts of the Bible, is indifference, which stems from Israel's nationalism and concern for her own peace and security, as well as other cultural and religious factors.

The nations are equated with the wicked:

נַעֲרַת גּוֹיִם אֲבֹדַת רָשָׁע שָׁמָּה מַחִית לַעֲוֹלָם וְעַד

(Ps. 9:6-7; See also Ps. 10:15-16).

The hope of Israel's peace and security is sung:

"Let all the earth fear the Lord," sings the Psalmist, for in so doing these nations will fear Israel, "the people whom He hath chosen for His inheritance":

תַּפְלִטֵנִי מִרִיבֵי עַם תִּשְׁמַנֵּנִי לִרְאֵשׁ גּוֹיִם  
עַם לֹא יָדַעְתִּי יַעֲבֹדוּנִי.  
לִשְׁמֹעַ אָזְן יִשְׁמָעוּ לִי בְנֵי נֹכַר יִכְחָשׁוּ לִי.  
בְנֵי נֹכַר יִבְלֹוּ וַיִּחַרְגּוּ מִמִּסְגֻרוֹתֵיהֶם.  
חַי יְהוָה וּבְרוּךְ צוּרֵי וִירוֹם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.  
הָאֵל הַנּוֹתֵן נַפְסוֹת לִי וַיְדַבֵּר עִמָּי תַחְתִּי.  
מִפְּלִטִי מֵאִיבֵי אֵף מִן קִסְי תְרוֹמַמְנִי  
מֵאִישׁ חָמָס תַּצִּילֵנִי.  
עַל כֵּן אֲדוֹךְ בְּגוֹיִם יְהוָה וְלִשְׁמֹעַ אֲזַמְּרָה.  
מִגֹּדֵל יִשְׁוֹעוּת מִלְכּוֹ וְעַתָּה חֲסֵד לִמְשִׁיחִי  
לְדוֹד וּלְזֹרְעוֹ עַד כּוֹלָם.



(Ps. 33:8-12; See also Ps. 18:44-51).

The psalmist sings of the greatness of Israel over the nations. In the first verse, the nations are summoned to salute the Lord; in the same manner as was customary to salute a new king on his accession to the throne, with the clapping of hands and shouting:<sup>1</sup>

למנצח לבני קרח מזמור. כל העמים תקעו כף  
הריעו לאלהים בקול רנה. כי יהוה עליון  
נורא מלך גדול על כל הארץ. ירבר עמים  
תחתיו ולאמים תחת רגליו. יבחר לנו את  
נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב סלה. עלה  
אלהים בתרועה יהוה בקול שופר. זמרו אלהים  
זמרו זמרו למלכנו זמרו. כי מלך כל הארץ אלהים  
זמרו משכיל. מלך אלהים על גוים אלהים ישב  
על כסא קדשו. נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם  
כי לאלהים מגני ארץ מאד נעלה

(Ps. 47).

The psalmist also sings of the world rule by Israel's God and Israel, indicating that the nations will be the inheritance of Israel, for Israel is God's inheritance:

כלה בחסם כלה ואינסו וידעו כי אלהים  
משל בייעקב לאפסי הארץ מלה

(Ps. 59:14; See also Ps. 60:

8-10; 72:8-11; 2:6-9; 111:6; 110; 135:4,8-12; 136:17-22).

1. Kirkpatrick, A. F. Book of Psalms. Cambridge: University Press, 1951. P. 259.



God's wrath is invoked upon the nations who do not know Him, for in not knowing Him they have felt capable of harming Israel; and conversely, that the purpose of the nations knowing God, the Lord of Israel, is to fear them and let Israel in peace:

שֶׁךְ חֲמַתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּךָ וְעַל  
מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשֹׁמֶךְ לֹא קִרְאוּ. כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב  
וְאֵת נוֹהוֹ הַשָּׁמַיִם. אֵל תִּזְכּוֹר לָנוּ עֲוֹנוֹת רַאשׁוֹנֵינוּ  
מֵהָר יִקְדְּמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דָלוּנוּ מֵאֵד. עֲזֹרָנוּ  
אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד שִׁמְךָ וְהַצִּילָנוּ וּכְפָר  
עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שִׁמְךָ. לִמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם  
אִיֵּה אֱלֹהֵיהֶם יוֹדֵעַ בְּגִיִּים לַעֲיֹנֵינוּ בְּקִמַּת דָּם  
עֲבוּרֶיךָ הַשָּׁפוּךְ. תָּבוֹא לִפְנֶיךָ אֲנִי אֲסִיר כְּגֹדֶל  
זִרְעֶךָ הַחֹתֵר בְּנֵי תַמּוּתָהּ. וְהִשָּׁב לִשְׁכֻנָּתוֹ  
שׁוֹבְעִים אֶל חֵיקָם חֲרַפְתָּם אֲשֶׁר חֲרַפְתָּ אֲדָנֶיךָ.  
וְאִנְחָנוּ עִמָּךְ וְצֹאן מִרְעִיתְךָ גֹּדֵה לְךָ לְעוֹלָם  
לְדֹר וָדֹר נִסְפָּר תִּהְלֹךְ

(Ps. 79:6-13; See also 137:7-9).

The nations who plot against Israel should be destroyed; Israel is important and at the center of God's concern, as He is Israel's God and Israel is His people, enemies of one are enemies of the other:

שִׁיר מְזִמּוֹר לְאַסָּף. אֱלֹהִים אֵל דָּמִי לֹךְ אֵל תַּחֲרֹשׁ  
וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל. כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יִהְיוּ וּמִשְׁנֵאֵיךָ  
נִשְׁאוּ רֹאשׁ. עַל עִמָּךְ יַעֲרִימוּ סוּד וַיִּתְּעֲצוּ עַל  
צַפּוֹנֶיךָ. אֲמָרוּ לָכֵן וּנְכַחֲדֶם מִגּוֹי וְלֹא יִזְכֹּר  
שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד. כִּי נִוְעֲצוּ לָב יַחֲדוּ עֲלֶיךָ בְּרִית  
יִכְתְּרוּ...  
יִבְשׁוּ וַיִּבְהֲלוּ עָרֵי עֵד וַיִּחַפְּרוּ וַיִּאֲבֹדוּ. וַיִּדְּעוּ  
כִּי אַתָּה שִׁמְךָ יִהְיֶה לְבֹדֶךָ עֲלֵינוּ עַל כָּל הָאָרֶץ

(Ps. 83).

The nations will be cut off: there is no concern shown for any other than Israel:

כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֶם. סִבְבוּנִי  
גַם סִבְבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֶם. סִבְבוּנִי כְדִבְרֵי  
דַּעְכּוֹ כֹּאֵשׁ קִוְצִים בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֶם

(Ps. 118:10-12).

The second attitude that we find in Psalms appears at first glance to be that which would encourage the nations to accept and worship the Lord. In Psalms 22, the psalmist sings that the nations shall worship before Him:

יזכרו וישבו אל יהוה כל אפסי ארץ וישתחוו  
לפניך כל משפחות גוים. כי ליהוה המלוכה  
ומשל בגוים

(Ps. 22: 28-29).

Actually, however, the cry is not that the nations convert, but rather that they fear the Lord since in so doing, they will fear Israel and she will enjoy security.

The psalmist sings:

ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו.  
יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ

(Ps. 67: 7-8).

Similar to Psalms 67, in manner of interpretation are the following Psalms: 68: 31-36; 102: 14-23.

God will possess all the nations; there will be no covenant as with Israel, but God will possess them:

קומה אלהים שפטה הארץ כי אתה תנחל בכל הגוים

(Ps. 82:8).

Psalm 86: 9-10 serves as a literary device, to indicate the exceeding greatness of the Lord. The Lord created the nations and they will prostrate themselves and glorify the Lord, for God is great and doest wonderful things:

כל הגוים אשר עשית יבואו וישתחוו לפניך אדני  
ויכבדו לשמך. כי גדול אתה ועשה נפלאות אתה  
אלהים לברך

(Ps. 86: 9-10).

The following psalms also must be interpreted as that above: 96; 99: 1-5; 117.

Finally note:

ברכו עמים אלהינו והשמיצו קול תהלתו.  
השם נפשונו בחיים ולא נתן למוט רגלנו

(Ps. 66:1-9).

In this last psalm, it is obvious that the Lord is still Israel's and not one of a universal nature.

The view that the powers are subject to the Lord is also expressed in Psalms:

אתה ירך גוים הורסת ותטעם תרכ לאמים ותשלחם

(Ps. 44:32).

משביח שאון ימים שאון גליהם והסון לאמים

(Ps. 65: 8).

רם על כל הגוים יהוה על השמים כבודו

(Ps. 113:4).

למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם חסדו

(Ps. 136:10).

למכה מלכים גדולים כי לעולם חסדו.  
ויהרג מלכים אדירים כי לעולם חסדו

(Ps. 136:17-18).

שהכה בכורי מצרים מאדם עד בהמה.  
שלח אתות ומפתים בתוככי מצרים בפרעה  
ובכל עבדיו. שהכה גוים רבים והרג מלכים  
עצומים

(Ps. 135:8-10).

The view that the nations are witnesses of the deeds of the Lord is found in Psalms, as in other books of the Bible, as has been seen:

שיתה יהוה טורה להם ידעו גוים אנוש  
המה סלה

Selah (Ps. 9:21; See also 49:2;

57:10, 126:2).

הריעו ליהוה כל הארץ פצחו ורגנו וזמרו.  
זמרו ליהוה בכנור בכנור וקול זמרה. בחצצרות  
וקול שופר הריעו לפני המלך יהוה. ירעם הים  
ומלאו תבל וישבי בה. נהרות ימחאו כף יחד  
הרים ירגנו. לפני יהוה כי בא לשפט הארץ  
ישפט תבל בצדק ועמים במישרים

(Ps. 98:4-9; See discussion of  
Psalm 48 ~~Psalm 48~~).

The act of witnessing by the nations was looked upon, from all indications, either as designed to benefit Israel through arousing fear in the nations and thus warding off their attack or as literary devices. On the evidence, however, here are no sincere conversionist sentiments. The motives for the nationalistic attitudes expressed in Psalms, may be summed up simply as:

1) religio-cultural--

לא השמידו את העמים אשר אמר יהוה להם.  
ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם. ויעבדו את  
עצביהם ויהיו להם למוקש. ויזבחו את בניהם  
ואת בנותיהם לשדים. וישפכו דם נקי דם בניהם  
ובנותיהם אשר זבחו לעצבי כנען ותחנף הארץ  
בדם. ויטמאו במעשיהם ויזנו במעלליהם. ויחר  
אף יהוה בעמו ויתעב את נחלתו

(Ps. 106:34-40; See also 125:13-21;

149: 19-20).

2) revenge

זכר יהוה לבני אדום את יום ירושלם האמרים  
ערו ערו עד היסוד בה. בת בבל הסדודה אשרי  
שישלם לך את גמולך שגמלת לנו. אשרי שיאחז  
ונפץ את עלליך אל הסלע

(Ps. 137:7-9; See also 79:6-13).

D.

The books of Proverbs, Job, Canticles, and Ecclesiastes throw no light on the attitude of Israel toward the nations. The other books of the Bible are national in character, i.e., they are concerned with the history and culture of the people of Israel as a collective unit and thus discuss national attitudes. The Books under discussion here are, on the other hand, of a personal nature.

Proverbs is addressed to the individual in an attempt to fill him with the wisdom of God and direct him in his ethical behaviour. Group problems on a national or international level do not enter into the scope of the Book.

Job discusses the tribulations and sufferings of the individual without relating this problem to the nation.

Canticles is, in appearance, a love story, or possibly a collection of wedding songs, a drama portraying the love affair of King Solomon and a Shunammite maid. The message is not one of national or international concern.

Ecclesiastes is a literary process of personal soul-searching, of a search for purpose in life. Again, national attitudes and problems are not expressed.

The books of an individual nature, those presenting personal problems, as distinct from national or international ones or those related to problems on these levels shed no light on the problem under discussion in this paper.

## Chapter XI

### DANIEL

The Book of Daniel, which is of late origin (possibly of the 2nd century B.C.E.) opens with an expression of an attitude on the part of Israel which has been present in all previous periods of Israel's history: the nations are considered as being subject to the Lord's will and as being tools of the Lord:

בשנת שלוש למלכות יהויקים מלך יהודה בא  
נבוכדנאצר מלך בבל ירושלם ויצר עליה. ויתן  
אדני בידו את יהויקים מלך יהודה ומקצת כלי  
בית האלהים ויביאם ארץ שנער בית אלהיו ואת  
הכלים הביא בית אוצר אלהיו

(Dan. 1:1-2).

The view that foreign nations are subject to God's will is reinforced on a personal level when Daniel experiences the mercy of the King's officers at God's wish after he (Daniel) has refused to eat of the King's food:

וישם דניאל על לבו אשר לא יתנאל בפתנו  
המלך וביין משתיו ויבקש ספר הסריסים אשר  
לא יתנאל. ויתן האלהים את דניאל לחסד  
ולרחמים לפני שר הסריסים

(Dan. 1:8-9).

The same passage which is cited above indicates a separatist attitude on the part of Israel, because of religious principles, when it says of Daniel that "he would not defile himself with the king's food, nor with the wine which he drank . . .".

These attitudes that, (a) the nations are subject to the will of the Lord, and, (b) Israel is the central concern of her God and her people, inter-

twine in the entire Book of Daniel.

In Daniel 2: 27-28, God is described as making known secrets to the king through Daniel. The choice of Daniel as His interpreter is definitely a form of control of the nations just as is the mere fact that this knowledge can only come from the Lord:

ענה דניאל קדם מלכא ואמר רזא די מלכא  
שאל לא חכיםין אשפין חרטמין גזרין יכלין  
להחויא למלכא. ברם איתי אלה בשמיא גלה רזין  
והודע למלכא נבוכדנצר מה די להוא באחרית  
יומיא חלמן וחזוי ראשן על משכבך דנא הוא  
(Dan. 2:27-28).

The very content of the message to the king reinforce the general view that the nations are subject to the Lord:

דנא חלמא ופסרה נאמר קדם מלכא. אנתה מלכא  
מלך מלכיא די אלה שמיא מלכותא חסנא  
ותקפא ויקרא יהב לך. ובכל די דארין  
בני אנשא חיות ברא ועוף שמיא יהב  
בירך והשלטן בכלהון אנתה הוא ראשה  
די דהבא...  
כל קבל די חזית די מנורא אתגזרת אבן די  
לא בידין והדקת פרזלא נחשא חספא כספא...  
(Dan. 2:36-45; See also 5:18-27).

The vision foretelling the destruction of many nations and the eventual victory of the "people of the saints of the Most High," the name of a group which must be interpreted as being Israel (Dan. 7:21-28);<sup>1</sup> and the vision foretelling that the Medo-Persian Empire will be destroyed, and Greece, though she will be great, will also eventually be destroyed (Dan. 8:20-25) imply God's will rules the world.

On hearing Daniel's interpretation, Nebuchadnezzar acknowledged the authority of Daniel and his God:

---

1. Pfeiffer, Robert H. Introduction to O.T. New York: Harper & Bros., 1948. P. 750.

7203 אל דניאל ונבוכדנצר ונבוכדנצר ונבוכדנצר  
 (Dan. 3:10-12).  
 God's rule of the world is again emphasized, when He delivers Shad-  
 rach, Meshach, and Abed-nego from the fiery furnace (Dan. 3:25), and Daniel  
 from the pit of lions (Dan. 6:16-22).  
 As a result of this great act, Nebuchadnezzar blessed the God of Shad-  
 rach, Meshach, and Abed-nego and forbade any blasphemy against Him:  
 ענה נבוכדנצר ואמר ברין אלההון די  
 שרין מישן ועבד נגו די שלח מלאכה ושזיב  
 לעבדוהי די התרחצו עלו הי ומלת מלכא  
 שניו ויהבו גשמיהון די לא יפלחון ולא  
 יסגדון לכל אלה להן לאלההון. ומני שים  
 טעם די כל עם אמה ולשן די יאמר שלה  
 על אלההון די שרין מישן ועבד נגווא הדמין  
 יתעבד וביתה נולי ישתוה כל קבל די לא איתי...  
 (Dan. 3:28-30).  
 In the vision in Chapter 7, Daniel foretells of the destruction of  
 many nations and the eventual victory of the "people of the saints of the  
 Most High," the name of a group which must be interpreted as being Israel,  
 after regaining strength:

7203 אל דניאל ונבוכדנצר ונבוכדנצר ונבוכדנצר  
 (Dan. 3:10-12).  
 God's rule of the world is again emphasized, when He delivers Shad-  
 rach, Meshach, and Abed-nego from the fiery furnace (Dan. 3:25), and Daniel  
 from the pit of lions (Dan. 6:16-22).  
 As a result of this great act, Nebuchadnezzar blessed the God of Shad-  
 rach, Meshach, and Abed-nego and forbade any blasphemy against Him:  
 ענה נבוכדנצר ואמר ברין אלההון די  
 שרין מישן ועבד נגו די שלח מלאכה ושזיב  
 לעבדוהי די התרחצו עלו הי ומלת מלכא  
 שניו ויהבו גשמיהון די לא יפלחון ולא  
 יסגדון לכל אלה להן לאלההון. ומני שים  
 טעם די כל עם אמה ולשן די יאמר שלה  
 על אלההון די שרין מישן ועבד נגווא הדמין  
 יתעבד וביתה נולי ישתוה כל קבל די לא איתי...  
 (Dan. 3:28-30).  
 In the vision in Chapter 7, Daniel foretells of the destruction of  
 many nations and the eventual victory of the "people of the saints of the  
 Most High," the name of a group which must be interpreted as being Israel,  
 after regaining strength:

However, the king did not become a convert to the worship of the Lord  
 of Israel; he continued to worship idols:

ענו שרין מישן ועבד נגו ואמרין למלכא נבוכדנצר...  
 והן לא ידיע להוא לך מלכא די לאלהין לא  
 איתנא פלחין ולצלם דהכא די הקימת לא נסגד

(Dan. 3:16-18).

God's rule of the world is again emphasized, when He delivers Shad-  
 rach, Meshach, and Abed-nego from the fiery furnace (Dan. 3:25), and Daniel  
 from the pit of lions (Dan. 6:26-32).

As a result of this great act, Nebuchadnezzar blessed the God of Shad-  
 rach, Meshach, and Abed-nego and forbid any blasphemy against Him:

ענה נבוכדנצר ואמר ברין אלההון די  
 שרין מישן ועבד נגו די שלח מלאכה ושזיב  
 לעבדוהי די התרחצו עלו הי ומלת מלכא  
 שניו ויהבו גשמיהון די לא יפלחון ולא  
 יסגדון לכל אלה להן לאלההון. ומני שים  
 טעם די כל עם אמה ולשן די יאמר שלה  
 על אלההון די שרין מישן ועבד נגווא הדמין  
 יתעבד וביתה נולי ישתוה כל קבל די לא איתי...  
 (Dan. 3:28-30).

In the vision in Chapter 7, Daniel foretells of the destruction of  
 many nations and the eventual victory of the "people of the saints of the  
 Most High," the name of a group which must be interpreted as being Israel,  
 after regaining strength:



חזה הוית וקרנא דכן עבדא קרב עם קדישין  
 ויכלה להן. עד די אתה עתיק יומיא ודינא  
 יהב לקדישי עליונין וזמנא ומלכותא החסנא  
 קדישין. כן אמר חיותא מלכו רביעיא תהוא  
 בארעא די תשנא מן כל מלכותא ותאכל כל  
 ארעא ותדושנה ותדקנה. וזרניא עטר מנה  
 מלכותה עשרה מלכין יקמון ואחרן יקום אחריהן  
 והוא ישנא מן קדמיא ותלתה מלכין יהשפל. ומלין  
 לצד עליא ימלל ולקדישי עליונין יבלא ויסבר  
 להשניה זמנין ודת ויתיהבון בידה עד עדן ועדנין  
 ופלג עדן. ודינא יתב ושלטנה יהעדון להשמידה  
 ולהובדה עד סופא. ומלכותא ושלטנא ורבותא  
 די מלכות תחות כל שמיא יהיבת לעם קשירי עליוני  
 מלכותה עלם וכל שלטניא לה יפלחון וישתמעון.  
 עד כה סופא די מלאת אנה דניאל שניא כעיוני  
 יבהלני וזיוי ישתנון עלי ומלאת בלבי נטרתי  
 (Dan. 7:21-28).

The next vision points out that the Medo-Persian Empire will be destroyed and then Greece will be great but she will eventually be destroyed also. The implication throughout the vision is that this is God's will; God rules the nations:

The Book of Daniel tells of the rebuilding of Jerusalem, its eventual destruction by a great power and finally the destruction of the power. Rightful revenge or punishment seems to be the attitude behind the foretold destruction by the enemy:

ותדע ותשכל מן סזא דבר להשיב ולבנות  
 ירושלם עד משיח נגיד שבועים שבעה ושבעים  
 ששים ושנים....  
 ואחרי השבעים ששים ושנים יכרת משיח ואין  
 לו והעיר והקדש ישחית עם נגיד הבא וקצו  
 בשסף ועד קץ מלחמה נחרצת שממות...  
 ועל כנף שקוצים משמם ועד כלה ונחרצת תתך  
 על שומם

(Dan. 9:25-27).

The Book indicates that the Lord will destroy Persia, and will elevate Greece (Dan. 10:20). Antiochus and his anti-Jewish activity is described with the prediction that he will be destroyed (Dan. 11:32-45). The indication of these parts expresses once again the view that God rules the nations.

The Book leads finally to a statement indicating that Israel will be re-born. This is the hope and the dream and the end which is craved:

ובעת ההיא יעמד מיכאל אשר הגדול העמד  
על בני עמך והיתה עת צרה אשר לא נהיתה  
מהיות גוי עד העת ההיא ובעת ההיא ימלט  
עמך כל הנמצא כתוב בספר

(Dan. 12:1).

The purpose of the Book of Daniel is to offer moral support to Israel in her hour of suffering under the heel of Antiochus. The attitude of the book toward Antiochus is that of the Hasidim (the Anti-Saleucid group) as distinct from those Jews who were pro-Saleucid Hellenization.<sup>1</sup> Israel's hope, according to the author of the book, is that God rules the nations of the world, and as a ruler of the world, He may bring about the eventual salvation of Israel.

---

1. Pfeiffer, Robert H. Introduction to the O.T. New York: Harper & Bros., 1948. P. 773.

## Chapter 12

### Conclusions

1. The major attitudes toward the nations in the Bible are as follows:

- A. The nations are subservient to the will of God.
- B. The nations function as tools of the Lord.
- C. The nations function as witnesses of the Lord's deeds.
- D. The nations are dependent on Israel for blessings and curses.
- E. The nations are not the concern of Israel, and/or are the objects of her hatred and her vengeance.

2. A minority attitude views the nations as containing some "good people", and portrays God as showing compassion to a foreign people who "believed God".

3. Universalism in the Bible is restricted to a minority view.

4. There are no statements suggesting, demanding, or describing proselytism of the foreign nations to the religion of Israel. Therefore, we must conclude that there is no basis for such activity in the Bible.

5. The preponderance of expressions of one attitude over another in the Bible varies in each period.

## Bibliography

Albright, William Foxwell. From the Stone Age to Christianity. Baltimore: The John Hopkins Press, 1946.

-----, Review of "Pfeiffer, R. H. Introduction to the Old Testament." Journal of Biblical Literature, LXI (1942), pp. 117-126.

Bewer, Julius A. The Book of the Twelve Prophets (Vol. II). New York: Harper and Brothers, 1949.

Box, G. H. The Book of Isaiah. London: Sir Isaac Pitman and Sons, Ltd., 1908.

Davis, John D. (revised Gehman, H.S.). The Westminster Dictionary of the Bible. Philadelphia: The Westminster Press, 1944.

Driver, S. R. The Book of Genesis. London: Methuen & Co., 1909.

Harper, W. R. Amos and Hosea. (ICC). New York: Charles Scribner's Sons, 1905.

### Hebrew Bible

Kirkpatrick, A. F. Book of Psalms. Cambridge: University Press, 1951.

Mendelssohn, Isaac. Slavery in the Ancient Near East. New York: Oxford University Press, 1949.

Pfeiffer, Robert H. Introduction to the Old Testament. New York: Harper & Brothers, 1948.

Segal, M.Z. SH'NEM ASAR. Tel-Aviv: D'vir, 5707.

Smith, Sir George Adam. The Book of Deuteronomy. Cambridge: University Press, 1918.

Snaith, Norman H. "The Servant of the Lord in Deutero-Isaiah". Studies in Old Testament Prophecy (Rowley, ed.). Edinburgh: T.T. Clark, 1950.